

**o ustroju międzynarodowym kolei żelaznych wraz z protokołem podpisania, podpisane w Genewie  
dnia 9 grudnia 1923 r.**

Przekład.

W IMIENIU  
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

MY, IGNACY MOŚCICKI,

PREZYDENT  
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna,  
komu o tem wiedzieć należy, wią-  
domem czynimy:

Dnia dziewiątego grudnia tysiąc  
dziewięćset dwudziestego trzeciego  
roku podpisane zostały w Genewie  
Konwencja i Statut o ustroju mię-  
dzynarodowym kolei żelaznych wraz  
z protokołem podpisania, o nastę-  
pującym brzmieniu dosłownem:

**663.  
Konwencja i Statut**

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

N O U S, I G N A C Y M O Ś C I C K I,

PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

à tous ceux qui ces présentes Lettres verront, Salut:

Une Convention Internationale et Statut sur le régime international  
des voies ferrées avec un protocole de signature y annexé ayant été  
signés à Genève le neuf décembre mil neuf cent vingt trois, Conven-  
tion, Statut et Protocole dont la teneur suit:

## KONWENCJA

## CONVENTION

## CONVENTION

**o ustroju międzynarodowym kolei żelaznych.**

Niemcy, Austrja, Belgia, Brazylja, Imperium Brytyjskie (wraz z Nową Zelandią i Indiami), Bułgaria, Chili, Danja, Wolne Miasto Gdańsk, Hiszpanja, Estonia, Finlandja, Francja, Grecja, Węgry, Włochy, Japonja, Łotwa, Litwa, Norwegja, Holandja, Polska, Portugalia, Rumunja, Salvador, Królestwo Serbów, Chorwatów i Słowenów, Siam, Szwecja, Szwajcarja, Czechosłowacja i Urugwaj,

pragnąc zagwarantować i ustalić wolność komunikacji i transzytu, jak również ułatwić w tym celu rozwój współpracy międzynarodowej w organizowaniu i dokonywaniu przewozów kolejami żelaznemi;

pragnąc również zapewnić stosowanie przy międzynarodowych przewozach kolejami żelaznemi zasady sprawiedliwego traktowania handlu;

zważywszy, że najlepszym sposobem dla osiągnięcia wyników w tym względzie jest zawarcie ogólnej konwencji, do której jak największa ilość Państw mogłyby później przystąpić;

uznając, że porozumienie międzynarodowe w sprawie przewozów kolejowych było już przedmiotem wielu poszczególnych konwencji między Państwami i między Zarządami kolejowymi, i że właśnie w drodze takich poszczególnych konwencji można najskuteczniej dążyć przy szczegółowem stosowaniu zasad, głoszonych przez ogólną konwencję do postępu we współpracy międzynarodowej w tej dziedzinie;

lecz rozumiejąc, że opracowanie ogólnej i systematycznej reglamentacji zobowiązań przyjętych w dziedzinie międzynarodowych przewozów kolejowych, nie krepując swobody stosowania tych poszczególnych konwencji i bezpośrednich stosunków, ani dążeń Zarządów kolejowych do wzajemnego porozumienia się, oraz nie godoząc w prawa suwerenne lub

**sur le Régime International des voies Ferrées.**

L'Allemagne, l'Autriche, la Belgique, le Brésil, l'Empire Britannique (avec la Nouvelle Zelande et l'Inde), la Bulgarie, le Chili, le Danemark, la Ville Libre de Dantzig, l'Espagne, l'Estonie, la Finlande, la France, la Grèce, la Hongrie, l'Italie, le Japon, la Lettonie, la Lithuanie, la Norvège, les Pays-Bas, la Pologne, le Portugal, la Roumanie, le Salvador, le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes, le Siam, la Suède, la Suisse, la Tchécoslovaquie et l'Uruguay,

Désireux d'assurer la garantie et le maintien de la liberté des communications et du transit, ainsi que de faciliter à cette fin le développement de la coopération internationale dans l'organisation et l'exécution des transports par voie ferrée;

Désireux également d'assurer l'application au régime des transports internationaux par voie ferrée du principe de l'équitable traitement du commerce;

Considérant que la meilleure manière d'aboutir à un résultat en cette matière est par le moyen d'une convention générale à laquelle le plus grand nombre possible d'États pourront adhérer ultérieurement;

Reconnaissant que l'entente internationale en matière de transport par voie ferrée a déjà fait l'objet de nombreuses conventions particulières entre États et entre administrations de chemins de fer et que c'est précisément par le moyen de telles conventions particulières que peuvent être poursuivis le plus efficacement, dans le détail de l'application des principes posés par une convention générale, les progrès de l'entente internationale en ce domaine;

Mais, estimant que, sans gêner le libre jeu de ces conventions particulières ni les rapports directs et efforts d'entente des administrations de chemins de fer, et sans porter atteinte aux droits de souveraineté ou d'autorité des États, c'est, au contraire, par l'élaboration d'une réglementation sommaire et systématique des obligations internationales recon-

**on the international regime of Railways.**

Germany, Austria, Belgium, Brazil, The British Empire (With New Zeland and India), Bulgaria, Chile, Denmark, The Free City of Danzig, Spain, Estonia, Finland, France, Greece, Hungary, Italy, Japan, Latvia, Lithuania, Norway, The Netherlands, Poland, Portugal, Roumania, Salvador, Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, Siam, Sweden, Switzerland, Czechoslovakia and Uruguay,

Desirous of making provision to secure and maintain freedom of communications and transit, and of promoting for that purpose international co-operation in the organisation and working of railway traffic;

Being also desirous of ensuring the application of the principle of the equitable treatment of commerce to the international regime of railways;

Considering that the best method of achieving their present purpose is by means of a general convention to which the greatest possible number of States can later accede;

Recognising that international agreement in respect of railway transport has already been the subject of many special conventions between States and between railway administrations, and that it is precisely by means of such special conventions that international co-operation in this domain can make the most effective progress in the practical application of principles established by a general convention;

Considering, however, that, so far from limiting the effect and scope of such special conventions or interfering with direct relations and negotiations between railway administrations, or in any way affecting the rights of sovereignty or authority of States, it is, on the contrary, by a concise and systematic codification of recognised international obligations in

zwierzchnicze Państw, będzie mogło przeciwnie rozszerzyć zasady, już przyjęte między niektórymi Państwami lub między niektórymi Zarządami w największym możliwie zakresie i ułatwić jaknajbardziej zawieranie w przyszłości nowych poszczególnych umów w mianie potrzeb rozwojowych komunikacji międzynarodowej;

zważywszy, że konferencja, zebrana w Barcelonie 10 marca 1921 r. na zaproszenie Ligi Narodów, wyraziła życzenie, aby konwencja ogólna w sprawie ustroju międzynarodowego kolej żelaznych była zawarta w ciągu 2 lat, że konferencja, zebrana w Genui 10 kwietnia 1922 r., zażądała w rezolucji, przekazanej kompetentnym organom Ligi Narodów z aprobatą Rady i Ogólnego Zgromadzenia Ligi, zawarcia i wprowadzenia w życie możliwie jaknajprędzej konwencji międzynarodowych, co do zasad komunikacyjnych, przewidzianych w traktatach pokojowych, i że artykuł 379 Traktatu Wersalskiego i odpowiednie artykuły innych traktatów przewidują opracowanie ogólnej konwencji o ustroju międzynarodowym kolej żelaznych;

przyjawszy zaproszenie Ligi Narodów, co do wzięcia udziału w konferencji, zebranej w Genewie 15 listopada 1923 r.;

dbając o wprowadzenie w życie postanowień przyjętych na niej Statutu dotyczącego ustroju międzynarodowego kolej żelaznych i o zawarcie w tym celu ogólnej konwencji:

Wysokie Układające się Strony mianowały jako swych pełnomocników:

Prezydent Rzeszy Niemieckiej:

Dr. Seeligera, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu i

P. Pawła Wolfa, Radcę Ministerium Komunikacji, Delegata na

nues en matière de transports internationaux par chemins de fer que pourra être donnée aux principes déjà acquis entre certains Etats ou entre certaines administrations la plus grande extension possible et que pourra être facilitée le plus largement, dans l'avenir, la conclusion de nouvelles conventions particulières, selon les besoins du développement du trafic international;

Considérant que la Conférence réunie à Barcelone, le 10 mars 1921, sur l'invitation de la Société des Nations, a émis le voeu qu'une convention générale sur le régime international des voies ferrées soit conclue dans un délai de deux ans, que la Conférence réunie à Gênes le 10 avril 1922 a demandé, en une résolution transmise aux organes compétents de la Société des Nations avec l'approbation du Conseil et de l'Assemblée de la Société, que soient conclues et mises en vigueur le plus tôt possible les conventions internationales relatives au régime des communications prévues dans les traités de paix et que l'article 379 du Traité de Versailles et les articles correspondants des autres traités ont prévu l'élaboration d'une convention générale sur le régime international des voies ferrées;

Ayant accepté l'invitation de la Société des Nations de participer à une conférence, réunie à Genève le 15 novembre 1923;

Soucieux de mettre en vigueur les dispositions du Statut applicable au régime international des voies ferrées, qui y a été adopté, et de conclure une convention générale à cet effet:

Les Hautes Parties Contractantes ont nommé pour leurs plénipotentiaires:

Le Président du Reich Allemand:

Dr. SEELIGER, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit, et

M. Paul WOLF, Conseiller au Ministère des Communications, Dé-

respect of international railway traffic that the principles already established between certain States or certain administrations can be given the widest possible extension, and that in the future the conclusion of new special conventions, to suit the requirements and developments of international traffic, can be facilitated in the greatest possible measure;

And whereas the Conference which met at Barcelona on March 10th, 1921, on the invitation of the League of Nations, recommended that a General Convention on the International Regime of Railways should be concluded within a period of two years; and whereas the Conference which met at Genoa on April 10th, 1922, requested, in a resolution which was transmitted to the competent organisations of the League of Nations with the approval of the Council and the Assembly of the League, that the International Conventions relating to the Regime of Communications contemplated by the Treaties of Peace should be concluded and put into operation as soon as possible; and whereas Article 379 of the Treaty of Versailles and the corresponding Articles of the other Treaties provided for the preparation of a General Convention on the International Regime of Railways;

Having accepted the invitation of the League of Nations to take part in the Conference which met at Geneva on November 15th, 1923;

Anxious to bring into force the provisions of Statute relating to the International Regime of Railways adopted thereat and to conclude a General Convention for this purpose:

The High Contracting Parties have appointed as their plenipotentaries:

The President of the German Reich:

Dr. SEELIGER, Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit, and

M. Paul WOLF, Ministerial Counsellor in the Ministry of Com-

drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;	légué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;	munications, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;
Prezydent Republiki Austrjackiej:	Le Président de la République Autrichienne:	The President of the Austrian Republic:
P. Emeryka Pflügl, Ministra Rezydenta Przedstawiciela Rządu związkowego przy Lidze Narodów, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;	M. Emerich PFLÜGL, Ministre résident, Représentant du Gouvernement fédéral auprès de la Société des Nations, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;	M. Emerich PFLÜGL, Resident Minister, Representative of the Federal Government accredited to the League of Nations, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;
Jego Królewska Mość Król Belgów:	Sa Majesté le Roi des Belges:	His Majesty the King of the Belgians:
P. Ksawerego Neujean, Ministra Kolei, Marynarki, Poczty, Telegrafów i Telefonów w Belgii, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;	M. Xavier NEUJEAN, Ministre des Chemins de fer, Marine, Postes, Télégraphes et Téléphones de Belgique, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;	M. Xavier NEUJEAN, Minister of Railways, Mercantile Marine, Posts, Telegraphs and Telephones of Belgium, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;
Prezydent Republiki Stanów Zjednoczonych Brazylii:	Le Président de la République des États-Unis du Brésil:	The President of the Republic of the United States of Brazil:
P. Komendanta -Majora E. Leitão De Carvalho, Oficera Sztabu Generalnego, Profesora w Szkole Sztabu Generalnego w Rio de Janeiro, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu oraz	M. le Commandant-Major E. LEITÃO DE CARVALHO, Officier d'Etat-Major, Professeur à l'École d'Etat-Major de Rio de Janeiro, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit, et	Commandant-Major E. LEITAO DE CARVALHO, Staff Officer, Professor of the Staff College at Rio de Janeiro, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit, and
P. Eliseu Da Fonseca Montarroyos, Członka Komisji doradczej i technicznej Komunikacji i Tranzytu, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawie Komunikacji i Tranzytu;	M. Eliseu DA FONSECA MONTARROYOS, Membre de la Commission consultative et technique des Communications et du Transit; Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;	M. Eliseu DA FONSECA MONTARROYOS, Member of the Advisory and Technical Committee for Communications and Transit, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;
Jego Królewska Mość Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii i Dominów Brytyjskich poza morzami, Cesarz Indyj:	Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Dominions Britanniques au-delà des Mers, Empereur des Indes:	His Majesty the King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland and of the British Dominions Beyond the Seas, Emperor of India:
Sir Huberta Llewellyn Smith, G. C. B., Głównego Radcę ekonomicznego Rządu brytyjskiego, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;	Sir Hubert LLEWELLYN SMITH, G. C. B., Conseiller économique principal du Gouvernement britannique, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;	Sir Hubert LLEWELLYN SMITH, G. C. B., Chief Economic Adviser of the British Government, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;
Za Dominium Nowej-Zelandii:	Pour le Dominion de la Nouvelle-Zélande:	For the Dominion of New Zealand:
Dostojnego Sir James Allen, K. C. B., Wysokiego Komisarza na Nowa-Zelandię w Zjednoczonym Królestwie;	L'Honorable Sir James ALLEN, K. C. B., Haut-Commissaire pour la Nouvelle-Zélande dans le Royaume-Uni;	The Honourable Sir James ALLEN, K. C. B., High Commissioner for New Zealand in the United Kingdom;

## Za Indje:

Wielce Dostojnego Lorda Hardinge of Penshurst, K. G., G. C. B., G. C. S. I., G. C. M. G., G. C. I. E., G. C. V. O., I. S. O., Radce prywatnego, byłego Wice-Króla, byłego Ambasadora;

## Jego Królewska Mość Król Bułgarów:

P. D. Mikoffa, Chargé d'Affaires w Bernie;

## Prezydent Republiki Chilijskiej:

P. Franciszka Rivas Vicuna, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego przy Radzie związkowej szwajcarskiej, przy Prezydencie Republiki czesko-słowackiej, przy Prezydencie Republiki austriackiej i przy Jego Wysokości Gubernatorze Węgierskim, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;

## Jego Królewska Mość Danji:

P. P. A. Holck-Coldinga, Naczelnika Departamentu Ministerium Robót Publicznych, Członka Komisji doradczej i technicznej do spraw Komunikacji i Tranzytu, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;

## Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, za Wolne Miasto Gdańsk:

P. Profesora Bohdana Winiarskiego, Wiceprezesa Komisji doradczej i technicznej do spraw Komunikacji i Tranzytu, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;

## Jego Królewska Mość Król Hiszpanii:

P. Guillermo Brockmanna y Abarzuza, Inspektora generalnego Dróg, Kanałów i Portów, Członka Komisji doradczej i technicznej do spraw Komunikacji i Tranzytu, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;

## Pour l'Inde:

Le Très Honorable Lord HARDINGE OF PENSHURST, K. G., G. C. B., G. C. S. I., G.C.M.G., G.C.I.E., G.C.V.O., I. S. O., Conseiller privé, ancien Vice-Roi, ancien Ambassadeur;

## Sa Majesté le Roi des Bulgares:

M. D. MIKOFF, Chargé d'Affaires à Berne;

## Le Président de la République du Chili:

M. Francisco RIVAS VICUÑA, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près le Conseil Fédéral Suisse, près le Président de la République Tchécoslovaque, près le Président de la République Autrichienne et près Son Altesse Sérenissime le Gouverneur de Hongrie, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;

## Sa Majesté le Roi de Danemark:

M. P. A. HOLCK-COLDING, Chef de département au Ministère des Travaux publics, Membre de la Commission consultative et technique des Communications et du Transit, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;

## Le Président de la République Polonoise:

## Pour la Ville Libre de Dantzig:

M. le Professeur Bohdan WINIARSKI, Vice-Président de la Commission consultative et technique des Communications et du Transit; Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;

## Sa Majesté le Roi d'Espagne:

M. Guillermo BROCKMANN Y ABARZUZA, Inspecteur général des Chaussées, Canaux et Ports, Membre de la Commission consultative et technique des Communications et du Transit, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;

## For India:

The Hon. Lord HARDINGE OF PENSHURST, K.G., G.C.B., G.C.S.I., G.C.M.G., G.C.I.E., G.C.V.O., I.S.O., Privy Counsellor, former Viceroy, former Ambassador;

## His Majesty the King of the Bulgarians:

M. D. MIKOFF, Chargé d'Affaires at Berne;

## The President of the Republic of Chile:

M. Francisco RIVAS VICUÑA, Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary to the Swiss Federal Council, to the President of the Czechoslovak Republic, to the President of the Austrian Republic and to His Serene Highness the Governor of Hungary, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;

## His Majesty the King of Denmark:

M. P. A. HOLCK-COLDING, Director of Section at the Ministry of Public Works, Member of the Advisory and Technical Committee for Communications and Transit, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;

## The President of the Polish Republic:

## For the Free City of Danzig:

Professor Bohdan WINIARSKI, Vice-Chairman of the Advisory and Technical Committee for Communications and Transit, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;

## His Majesty the King of Spain:

M. Guillermo BROCKMANN Y ABARZUZA, Inspector-General of Roads, Canals and Ports, Member of the Advisory and Technical Committee for Communications and Transit, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;

Prezydent Republiki Estońskiej:

P. Karola Roberta Pusta, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego przy Prezydencie Republiki Francuskiej, Członka Komisji doradczej i technicznej do spraw Komunikacji i Tranzytu, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;

Prezydent Republiki Finlandzkiej:

P. Urho Toivola, Sekretarza Poselstwa Finlandzkiego w Paryżu, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;

Prezydent Republiki Francuskiej:

P. Maurycego Sibille, Posła, Członka Koinisji doradczej i technicznej do spraw Komunikacji i Tranzytu, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;

Jego Królewska Mość Król Hellenów:

P. A. Politis, Delegata technicznego Rządu helleńskiego w Paryżu, Delegata na drugą Konferencję genewską w sprawach Komunikacji i Tranzytu oraz

P. Demetra G. Phocas, Kapitana fregaty marynarki helleńskiej, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;

Jego Wysokość Gubernator Węgierski:

P. Emila De Walter, Radcę ministerjalnego w królestwie Węgierskim Ministerium Spraw Zagranicznych, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;

Jego Królewska Mość Król Włoch:

P. Pawła Bignami, byłego Podsekretarza Stanu, byłego Posła, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;

Le Président de la République Estonienne:

M. Charles Robert PUSTA, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près le Président de la République Française, Membre de la Commission consultative et technique des Communications et du Transit, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;

Le Président de la République de Finlande:

M. Urho TOIVOLA, Secrétaire à la Légation de Finlande à Paris, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;

Le Président de la République Française:

M. Maurice SIBILLE, Député, Membre de la Commission consultative et technique des Communications et du Transit, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

M. A. POLITIS, Délégué technique du Gouvernement hellénique à Paris, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit, et

M. Demetre G. PHOCAS, Capitaine de frégate de la marine hellénique, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;

Son Altesse Sérénissime le Gouverneur de Hongrie:

M. Émile de WALTER, Conseiller ministériel au Ministère royal de Hongrie des Affaires étrangères, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;

Sa Majesté le Roi d'Italie:

M. Paolo BIGNAMI, ancien Sous-Secrétaire d'Etat, ancien Député, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;

The President of the Estonian Republic:

M. Charles Robert PUSTA, Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary to the President of the French Republic, Member of the Advisory and Technical Committee for Communications and Transit, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;

The President of the Republic of Finland:

M. Urho TOIVOLA, Secretary at the Finnish Legation in Paris, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;

The President of the French Republic:

M. Maurice SIBILLE, Member of Parliament, Member of the Advisory and Technical Committee for Communications and Transit, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;

His Majesty the King of the Hellenes:

M. A. POLITIS, Technical Representative of the Hellenic Government in Paris, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit, and

M. Demetre G. PHOCAS, Captain in the Hellenic Navy, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;

His Serene Highness the Governor of Hungary:

M. Emile DE WALTER, Ministerial Counsellor at the Royal Hungarian Ministry for Foreign Affairs, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;

His Majesty the King of Italy:

M. Paolo BIGNAMI, former Under-Secretary of State, former Member of the Chamber of Deputies, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;

Jego Cesarska Mość Cesarz Japonii:	Sa Majesté l'Empereur de Japon:	His Majesty the Emperor of Japan:
P. S. Okuyama, Radcę ambasady, Pomochnika Dyrektora Japońskiego Biura w Lidze Narodów w Paryżu, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;	M. S. OKUYAMA, Conseiller d'ambassade, Directeur adjoint du Bureau du Japon à la Société des Nations à Paris, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;	M. S. OKUYAMA, Counsellor of Embassy, Assistant Head of the Japanese League of Nations Office in Paris, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;
Prezydent Republiki Łotewskiej:	Le Président de la République de Lettonie:	The President of the Republic of Latvia:
P. Dr. M. Waltersa, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego przy Jego Królewskiej Mości Królu Włoch, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;	M. le Dr. M. WALTERS. Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi d'Italie, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;	Dr. M. WALTERS, Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary to His Majesty the King of Italy, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;
Prezydent Republiki Litewskiej:	Le Président de la République Lithuanienne:	The President of the Republic of Lithuania:
P. C. Dobkewiciusa, Radcę Poselstwa Litewskiego w Paryżu, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;	M. C. DOBKEVICIUS, Conseiller à la Légation de Lithuanie à Paris, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;	M. C. DOBKEVICIUS, Counsellor at the Lithuanian Legation in Paris, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;
Jego Królewska Mość Król Norwegii:	Sa Majesté le Roi de Norvège:	His Majesty the King of Norway:
P. Gabryjela Smitha, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;	M. Gabriel SMITH, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;	B. Gabriel SMITH, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;
Jej Królewska Mość Królowa Niderlandów:	Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:	Her Majesty the Queen of the Netherlands:
P. Jonkheer W. J. M. Van Eysinga, Profesora Uniwersytetu w Leyde, Członka Komisji doradczej i technicznej do spraw Komunikacji i Tranzytu, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;	Le Jonkheer W. J. M. VAN EYSINGA, Professeur à l'Université de Leyde, Membre de la Commission consultative et technique des Communications et du Transit, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;	Jonkheer W. J. M. VAN EYSINGA, Professor at the University of Leyden, Member of the Advisory and Technical Committee for Communications and Transit, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:	Le Président de la République Polonaise:	The President of the Polish Republic:
P. Profesora Bohdana Winiarskiego, Wiceprezesa Komisji doradczej i technicznej do spraw Komunikacji i Tranzytu, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;	M. le Professeur Bohdan WINIARSKI, Vice-Président de la Commission consultative et technique des Communications et du Transit, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;	Professor Bohdan WINIARSKI, Vice-Chairman of the Advisory and Technical Committee for Communications and Transit, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;
Prezydent Republiki Portugalskiej:	Le Président de la République Portugaise:	The President of the Portuguese Republic:
P. A. Bartholomeu Ferreira, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Peł-	M. A. Bartholomeu FERREIRA, Envoyé extraordinaire et Mi-	M. A. Bartholomeu FERREIRA, Envoy Extraordinary and Mi-

nomocnego Republiki Portugalskiej przy Szwajcarskiej Radzie Związkowej;	République Portugaise près le ministre plénipotentiaire de la Conseil Fédéral Suisse;	nister Plenipotentiary of the Portuguese Republic to the Swiss Federal Council;
Jego Królewska Mość Król Rumunji:	Sa Majesté le Roi de Roumanie:	His Majesty the King of Roumania:
P. Profesora Grzegorza Popesco, Inspektora generalnego, Dyrektora generalnego Portów i Dróg Komunikacji wodnej, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;	M. le Professeur Georges POPESCO, Inspecteur général, Directeur général des Ports et Voies de Communication par eau, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;	Professor Georges POPESCO, Inspector - General, Director - General of Ports and Waterways, Delegate at the Second General Conference on Communication and Transit;
Prezydent Republiki Salwador:	Le Président de la République de Salvador:	The President of the Republic of Salvador:
P. J. G. Guerrero, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego przy Prezydencie Republiki Francuskiej i przy Jego Królewskiej Mości Królu Włoch, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;	M. J. G. GUERRERO, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près le Président de la République Française et près Sa Majesté le Roi d'Italie, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;	M. J. G. GUERRERO, Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary to the President of the French Republic and to His Majesty the King of Italy, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;
Jego Królewska Mość Król Serbów, Chorwatów i Słowenów:	Sa Majesté le Roi des Serbes, Croates et Slovènes:	His Majesty the King of the Serbs, Croats and Slovenes:
P. B. Voukovitscha, Dyrektora Kolei Państwowych, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;	M. B. VOUKOVITCH, Directeur des Chemins de fer de l'État, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;	M. B. VOUKOVITCH, Director of the State Railways, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;
Jego Królewska Mość Król Siamu:	Sa Majesté le Roi de Siam:	His Majesty the King of Siam:
P. Phya Sanpakkitch Preecha, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego przy Jego Królewskiej Mości Królu Hiszpanii i przy Jego Królewskiej Mości Królu Włoch, delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;	M. Phya SANPAKITCH PREECHA, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi d'Espagne et près Sa Majesté le Roi d'Italie, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;	M. Phya SANPAKITCH PREECHA, Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary to His Majesty the King of Spain and to His Majesty the King of Italy, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;
Jego Królewska Mość Król Szwecji:	Sa Majesté le Roi de Suède:	His Majesty the King of Sweden:
P. Barona Alströmer, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego przy Szwajcarskiej Radzie Związkowej;	M. le Baron ALSTRÖMER, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près le Conseil Fédéral Suisse;	Baron ALSTRÖMER, Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary to the Swiss Federal Council;
Szwajcarska Rada Związkowa:	Le Conseil Fédéral Suisse:	The Swiss Federal Council:
P. Dr. Roberta Herolda, Dyrektora Wydziału Kolei żelaznych związkowego Departamentu Poczty i Kolei, Członka Komisji doradczej i technicznej do spraw Komunikacji i Tranzytu. Delegata na drugą Konferencję	M. le Dr. Robert HEROLD, Directeur de la Division des Chemins de fer du Département fédéral des Postes et des Chemins de fer, Membre de la Commission consultative et technique des Communications	Dr. Robert HEROLD, Director of the Railway Division of the Federal Department of Posts and Railways, Member of the Advisory and Technical Committee for Communications and Transit, Delegate at the Second

generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;

Prezydent Republiki Czeskosłowackiej:

P. Dr. Roberta Fliedera, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego przy Szwajcarskiej Radzie Związkowej, i

P. Dr. Fryderyka Zádnika, Radcę ministerjalnego w Ministerstwie Kolei Żelaznych, Delegata na drugą Konferencję generalną w sprawach Komunikacji i Tranzytu;

Prezydent Republiki Urugwaju:

P. Benjamina Fernandez y Medina, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego przy Jego Królewskiej Mości Królu Hiszpanii, Prezesa Komisji doradczej i technicznej do spraw Komunikacji i Tranzytu;

KTÓRZY, po okazaniu swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i co do formy nalezyte, zgodzili się na następujące postanowienia:

#### Artykuł 1.

Układające się Państwa oświadczają, iż przyjmują załączony Statut, dotyczący międzynarodowego ustroju kolej żelaznych, uchwalony na drugiej Konferencji generalnej w sprawie komunikacji i tranzytu, zebranej w Genewie 15 listopada 1923 r.

Statut ten będzie uważany za część nierozdzielną niniejszej Konwencji. Państwa oświadczają przeto, że przyjmują obowiązki i zobowiązania z tego Statutu płynące, zgodnie z jego brzmieniem i stosownie do warunków, w nim zawartych.

#### Artykuł 2.

Konwencja niniejsza nie narusza w niczem praw i obowiązków, wynikających z postanowień Traktatu Pokojowego, podписанego w Wersalu dnia 28 czerwca 1919 r. lub z postanowień innych podobnych traktatów, o ile chodzi o Mocar-

et du Transit, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;

Le Président de la République Tchécoslovaque.

M. le Dr. Robert FLIEDER, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près le Conseil Fédéral Suisse, et

M. le Dr. Frédéric ZADNIK, Conseiller ministériel au Ministère des Chemins de fer, Délégué à la deuxième Conférence générale des Communications et du Transit;

Le Président de la République de L'Uruguay:

M. Benjamin FERNANDEZ Y MEDINA, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi d'Espagne, Président de la Commission consultative et technique des Communications et du Transit;

LESQUELS, après avoir communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme sont convenus de ce qui suit:

#### Article premier.

Les États Contractants déclarent accepter le Statut ci-annexé relatif au régime international des voies ferrées adopté par la deuxième Conférence générale des communications et du transit, qui s'est réunie à Genève le 15 novembre 1923.

Ce Statut sera considéré comme faisant partie intégrante de la présente Convention. En conséquence, ils déclarent accepter les obligations et engagements dudit Statut, conformément aux termes et suivant les conditions qui y figurent.

#### Article 2.

La présente Convention ne porte en rien atteinte aux droits et obligations qui résultent des dispositions du Traité de Paix signé à Versailles le 28 juin 1919, ou des dispositions des autres traités analogues, en ce qui con-

General Conference on Communications and Transit;

The President of the Czechoslovak Republic:

Dr. Robert FLIEDER, Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary to the Swiss Federal Council, and

Dr. Frederic ZADNIK, Ministerial Counsellor at the Ministry of Railways, Delegate at the Second General Conference on Communications and Transit;

The President of the Republic of Uruguay:

M. Benjamin FERNANDEZ Y MEDINA, Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary to His Majesty the King of Spain, Chairman of the Advisory and Technical Committee for Communications and Transit;

WHO, after communicating their full powers, found in good and due form, have agreed as follows:

#### Article 1.

The Contracting States declare that they accept the Statute on the International Regime of Railways annexed hereto adopted by the Second General Conference on Communications and Transit which met at Geneva on November 15th, 1923.

This Statute shall be deemed to constitute an integral part of the present Convention. Consequently, they hereby declare that they accept the obligations and undertakings of the said Statute in conformity with the terms and in accordance with the conditions set out therein.

#### Article 2.

The present Convention does not in any way affect the rights and obligations arising out of the provisions of the Treaty of Peace signed a Versailles on June 28th, 1919, or out of the provisions of the other corresponding Treaties,

stwa, które te traktaty podpisały lub z ich dobrodzieństw korzystają.

### Artykuł 3.

Konwencja niniejsza, której teksty francuski i angielski będą posiadały jednakowe znaczenie, będzie miała datę dnia dzisiejszego i podpisanie jej będzie udostępnione do 31 października 1924 r. wszystkim Państwom, reprezentowanym na Konferencji Genewskiej, wszystkim Członkom Ligi Narodów oraz każdemu innemu Państwu, któremu Rada Ligi Narodów przeszła w tym celu egzemplarz niniejszej Konwencji.

### Artykuł 4.

Konwencja niniejsza podlega ratyfikacji. Dokumenty ratyfikacyjne będą przesypane Sekretarzowi Generalnemu Ligi Narodów, który zawiadomi o ich złożeniu wszystkie Państwa, podpisane lub przystępujące do Konwencji.

### Artykuł 5.

Poczynając od 1 listopada 1924 r. każde Państwo, reprezentowane na Konferencji, wymienionej w artykule 1, każdy członek Ligi Narodów oraz każde Państwo, któremu Rada Ligi Narodów przeszła w tym celu egzemplarz niniejszej Konwencji, będzie mogło do niej przystąpić.

Przystąpienie to nastąpi przez dostarczenie dokumentu Sekretarzowi Generalnemu Ligi Narodów dla złożenia w archiwum Sekretariatu. Sekretarz Generalny zawiadomi natychmiast o złożeniu dokumentu wszystkie Państwa, podpisane lub przystępujące do Konwencji.

### Artykuł 6.

Konwencja niniejsza uzyska moc obowiązującą dopiero po ratyfikowaniu jej w imieniu pięciu Państw. Dniem jej uprawomocnienia się będzie dzień dziewięćdziesiąty po otrzymaniu przez Sekretarza Generalnego Ligi Narodów piątego dokumentu ratyfikacyjnego. Następnie Konwencja

cerne les Puissances signataires ou bénéficiaires de ces traités.

### Article 3.

La présente Convention, dont les textes français et anglais feront également foi, portera la date de ce jour et sera, jusqu'au 31 octobre 1924, ouverte à la signature de tout État représenté à la Conférence de Genève, de tout Membre de la Société des Nations et de tout État à qui le Conseil de la Société des Nations aura, à cet effet, communiqué un exemplaire de la présente Convention.

### Article 4.

La présente Convention est sujette à ratification. Les instruments de ratification seront transmis au Secrétaire Général de la Société des Nations, qui en notifiera le dépôt à tous États signataires ou adhérents.

### Article 5.

À partir du premier novembre 1924, tout État représenté à la Conférence visée à l'article premier, tout Membre de la Société des Nations et tout État auquel le Conseil de la Société des Nations aura, à cet effet, communiqué un exemplaire pourra adhérer à la présente Convention.

Cette adhésion s'effectuera au moyen d'un instrument communiqué au Secrétaire Général de la Société des Nations, aux fins de dépôt dans les archives du Secrétariat. Le Secrétaire général notifiera ce dépôt immédiatement à tous États signataires ou adhérents.

### Article 6.

La présente Convention n'entrera en vigueur qu'après avoir été ratifiée au nom de cinq États. La date de son entrée en vigueur sera le quatre-vingt-dixième jour après la réception par le Secrétaire Général de la Société des Nations de la cinquième ratification. Ultérieurement, la présente

in so far as they concern the Powers which have signed, or which benefit by, such Treaties.

### Article 3.

The present Convention, of which the French and English texts are both authentic, shall bear this day's date, and shall be open for signature until October 31st, 1924, by any State represented at the Conference of Geneva, by any Member of the League of Nations, and by any States to which the Council of the League of Nations shall have communicated a copy of the Convention for this purpose.

### Article 4.

The present Convention is subject to ratification. The instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the League of Nations, who shall notify their receipt to every State signatory of or acceding to the Convention.

### Article 5.

On and after November 1st, 1924, the present Convention may be acceded to by any State represented at the Conference referred to in Article 1, by any Member of the League of Nations, or by any State to which the Council of the League of Nations shall have communicated a copy of the Convention for this purpose.

Accession shall be effected by an instrument communicated to the Secretary-General of the League of Nations to be deposited in the archives of the Secretariat. The Secretary-General shall at once notify such deposit to every State signatory of or acceding to the Convention.

### Article 6.

The present Convention will not come into force until it has been ratified in the name of five States. The date of its coming into force shall be the ninetieth day after the receipt by the Secretary-General of the League of Nations of the fifth ratification. Thereafter, the present Convention will take

niniejsza zacznie obowiązywać, w stosunku do każdej ze Stron, w dziewięćdziesiąt dni po otrzymaniu ratyfikacji lub notyfikacji o przystąpieniu.

Stosownie do postanowień artykułu 18 Paktu Ligi Narodów, Sekretarz Generalny zarejestruje niniejszą Konwencję w dniu wejścia jej w życie.

#### Artykuł 7.

Sekretarz Generalny Ligi Narodów będzie prowadził specjalny rejestr, wskazujący z uwzględnieniem artykułu 9, które ze Stron podpisały lub ratyfikowały niniejszą Konwencję, przystąpiły do niej lub ją wypowiedziały. Rejestr ten będzie stale dostępny dla Członków Ligi i będzie ogłaszały możliwie najczęściej, stosownie do wskazań Rady.

#### Artykuł 8.

Z zastrzeżeniem postanowień artykułu 2 Konwencji niniejszej, Konwencja ta może być wypowiedziana przez którakolwiek ze Stron po upływie pięciu lat, licząc od dnia uzyskania mocy obowiązującej w stosunku do tej Strony. Wypowiedzenie dokonywane będzie w formie notyfikacji pisemnej, adresowanej do Sekretarza Generalnego Ligi Narodów. Odpis tej notyfikacji, zawiadamiający wszystkie inne Strony o dacie jej otrzymania, będzie natychmiastim przesłany przez Sekretarza Generalnego.

Wypowiedzenie będzie miało skutek po upływie roku od daty otrzymania go przez Sekretarza Generalnego i ważne będzie tylko w stosunku do tego Państwa, które je notyfikowało.

#### Artykuł 9.

Każde z Państw, pójmujących Konwencję niniejszą lub do niej przystępujących, może oświadczyć, czy to w chwili podpisania, czy to w chwili ratyfikacji lub przystąpienia, że przyjęcie przez nie Konwencji niniejszej nie obowiązuje czy to wszystkich, czy też niektórych z krajów, znajdujących się pod jego protektoratem, kolonią, posiadłości lub terytorjów za-

Cnvention prendra effet, en ce qui concerne chacune des Parties, quatre-vingt-dix jours après la réception de la ratification ou de la notification de l'adhésion.

Conformément aux dispositions de l'article 18 du Pacte de la Société des Nations, le Secrétaire Général enregistrera la présente Convention le jour de l'entrée en vigueur de cette dernière.

#### Article 7.

Un recueil spécial sera tenu par le Secrétaire Général de la Société des Nations, indiquant, compte tenu de l'article 9, quelles Parties ont signé ou ratifié la présente Convention, y ont adhéré ou l'ont dénoncée. Ce recueil sera constamment ouvert aux Membres de la Société et publication en sera faite aussi souvent que possible, suivant les indications du Conseil.

#### Article 8.

Sous réserve des dispositions de l'article 2 de la présente Convention, celle-ci peut être dénoncée par l'une quelconque des Parties, après l'expiration d'un délai de cinq ans, à partir de la date de son entrée en vigueur pour ladite Partie. La dénonciation sera faite sous forme de notification écrite, adressée au Secrétaire Général de la Société des Nations. Copie de cette notification informant toutes les autres Parties de la date à laquelle elle a été reçue leur sera immédiatement transmise par le Secrétaire Général.

La dénonciation prendra effet un an après la date à laquelle elle aura été reçue par le Secrétaire Général et ne sera opérante qu'en ce qui concerne l'État qui laura notifiée.

#### Article 9.

Tout État signataire de la présente Convention ou y adhérent peut déclarer, soit au moment de sa signature, soit au moment de sa ratification ou de son adhésion, que son acceptation de la présente Convention n'engage pas, soit l'ensemble, soit tel de ses protectorats, colonies, possessions ou territoires d'outre-mer soumis à sa souveraineté ou à son autorité, et

effect in the case of each Party ninety days after the receipt of its ratification or of the notification of its accession.

In compliance with the provisions of Article 18 of the Covenant of the League of Nations, the Secretary-General will register the present Convention upon the day of its coming into force.

#### Article 7.

A special record shall be kept by the Secretary-General of the League of Nations showing, with due regard to the provisions of Article 9, which of the Parties have signed, ratified, acceded to or denounced the present Convention. This record shall be open to the Members of the League at all times; it shall be published as often as possible, in accordance with the directions of the Council.

#### Article 8.

Subject to the provisions of Article 2 above, the present Convention may be denounced by any Party thereto after the expiration of five years from the date when it came into force in respect of that Party. Denunciation shall be effected by notification in writing addressed to the Secretary-General of the League of Nations. Copies of such notification shall be transmitted forthwith by him to all the other Parties, informing them of the date on which it was received.

A denunciation shall take effect one year after the date on which the notification thereof was received by the Secretary-General, and shall operate only in respect of the notifying State.

#### Article 9.

Any State signing or adhering to the present Convention may declare, at the moment either of its signature, ratification, or accession, that its acceptance of the present Convention does not include any or all of its colonies, overseas possessions, protectorates or overseas territories under its sovereignty or authority and may subsequently adhere, in conformity with the pro-

morskich, podległych jego suwerenności lub władzy i może później, w myśl artykułu 5 przystąpić oddzielnie w imieniu któregokolwiek z takich krajów, znajdujących się pod jego protektoratem, kolonią, posiadłości lub terytorjów zamorskich, wyłączonych w oświadczeniu.

Wypowiedzenie może również nastąpić oddzielnie w stosunku do krajów, znajdujących się pod protektoratem, kolonią, posiadłości lub terytorjów zamorskich; postanowienia artykułu 8 stosuje się również do takiego wypowiedzenia.

#### Artykuł 10.

Po upływie każdego pięcioletniego okresu po wejściu w życie Konwencji niniejszej, pięć Państw Układających się może żądać jej rewizji. W każdym innym czasie rewizji Konwencji niniejszej może żądać jedna trzecia Układających się Państw.

Na dowód czego wyżej wymienieni Pełnomocnicy podpisali niniejszą Konwencję.

Sporządzono w Genewie 9 grudnia 1923 r. w jednym egzemplarzu, który pozostanie złożony w archiwum Sekretariatu Ligi Narodów.

peut, ultérieurement et conformément à l'article 5, adhérer séparément au nom de l'un quelconque de ces protectorats, colonies, possessions ou territoires d'outre-mer exclus par cette déclaration.

La dénonciation pourra également s'effectuer séparément pour tout protectorat, colonie, possession ou territoire d'outre-mer; les dispositions de l'article 8 s'appliqueront à cette dénonciation.

visions of Article 5, on behalf of any such colony, overseas possession, protectorate or territory excluded by such declaration.

Denunciation may also be made separately in respect of any such colony, overseas possession, protectorate or territory, and the provisions of Article 8 shall apply to any such denunciation.

#### Article 10.

A l'expiration de chaque époque de cinq ans après la mise en vigueur de la présente Convention, la révision de la présente Convention pourra être demandée par cinq États contractants. À toutes autres époques, la révision de la présente Convention pourra être demandée par un tiers des États contractants.

EN FOI DE QUOI, le plénipotentiaires susnommés ont signé la présente Convention.

FAIT à Genève, le neuf décembre mil neuf cent vingt-trois, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Secrétariat de la Société des Nations.

#### Article 10.

On the expiration of each period of five years after the coming into force of the present Convention, its revision may be demanded by five Contracting States. At all other times revision of the present Convention may be demanded by one third of the Contracting States.

IN FAITH WHEREOF the above-named plenipotentiaries have signed the present Convention.

DONE at Geneva the ninth day of December, one thousand nine hundred and twenty-three, in a single copy which shall remain deposited in the Archives of the Secretariat of the League of Nations.

#### NIEMCY

*Seeliger  
P. Wolf*

#### ALLEMAGNE

#### GERMANY

*Seeliger  
P. Wolf*

#### AUSTRJA

*Emeryk Pflügl*

#### AUTRICHE

#### AUSTRIA

*Emerich Pflügl*

#### BELGJA

*Ksawery Neujean*

#### BELGIQUE

#### BELGIUM

*Xavier Neujean*

#### BRAZYLJA

*E. Leitão de Carvalho  
E. Montarroyos*

#### BRÉSIL

#### BRAZIL

*E. Leitao de Carvalho  
E. Montarroyos*

#### IMPERJUM BRYTYJSKIE

*H. Llewellyn Smith*

#### EMPIRE BRITANNIQUE

#### BRITISH EMPIRE

*H. Llewellyn Smith*

#### NOWA-ZELANDJA

*J. Allen*

#### NOUVELLE-ZÉLANDE

#### NEW ZEALAND

*J. Allen*

#### INDJE

*Hardinge of Penshurst*

#### INDE

#### INDIA

*Hardinge of Penshurst*

## BULGARJA

*D. Mikoff*

## CHILI

*Franciszek Rivas Vicuña*

## DANJA

*A. Holck-Colding*

## WOLNE MIASTO GDANSK

*Bohdan Winiarski*

## HISZPANJA

*Gmo. Brockmann*

## ESTONJA

*C. R. Pusta*

## FINLANDJA

*Urho Toivola*

## FRANCJA

*Maurycy Sybille*

Z zastrzeżeniem, przewidzianym w art. 9 niniejszej Konwencji, że postanowienia jej nie obowiązują wszystkich Protektoratów, Kolonii, Posiadłości lub Terytoriów zamorskich, podległych suwerenności lub władzy Republiki Francuskiej:

## GRECJA

*A. Politis**D. G. Phocas*

## WĘGRY

*Walter*

## WŁOCHY

*Paweł Bignami*

## JAPONJA

*S. Okuyama*

## ŁOTWA

*Dr. M. Walters*

## LITWA

*Dobkevicius*

## NORWEGJA

*Gebryel Smith*

## HOLANDJA

*v. Eysinga*

Z wyjątkiem terytoriów zamorskich, Indyj Holenderskich, Suriname i Curaçao.

## BULGARIE

*D. Mikoff*

## CHILI

*Francisco Rivas Vicuna*

## DANEMARK

*A. Holck-Colding*

## VILLE LIBRE DE DANTZIG

*Bohdan Winiarski*

## ESPAGNE

*Gmo. Brockmann*

## ESTONIE

*C. R. Pusta*

## FINLANDE

*Urho Toivola*

## FRANCE

*Maurice Sibille*

## BULGARIA

*D. Mikoff*

## CHILE

*Francisco Rivas Vicuna*

## DENMARK

*A. Holck-Colding*

## FREE CITY OF DANZIG

*Bohdan Winiarski*

## SPAIN

*Gmo. Brockmann*

## ESTONIA

*C. R. Pusta*

## FINLAND

*Urho Toivola*

## FRANCE

*Maurice Sibille*

Sous la réserve prévue à l'article 9 de la présente Convention que ses dispositions n'engagent pas l'ensemble des Protectorats, Colonies, Possessions ou Territoires d'outre-mer soumis à la Souveraineté de la République Française ou à son autorité.

## GRÈCE

*A. Politis**D. G. Phocas*

## HONGRIE

*Walter*

## ITALIE

*Paolo Bignami*

## JAPON

*S. Okuyama*

## LETTONIE

*Dr. M. Walters*

## LITHUANIE

*Dobkevicius*

## NORVÈGE

*Gabriel Smith*

## PAYS-BAYS

*v. Eysinga,*

## GREECE

*A. Politis**D. G. Phocas*

## HUNGARY

*Walter*

## ITALY

*Paolo Bignami*

## JAPAN

*S. Okuyama*

## LATVIA

*Dr. M. Walters*

## LITHUANIA

*Dobkevicius*

## NORWAY

*Gabriel Smith*

## NETHERLANDS

*v. Eysinga,*

à l'exception des territoires d'outre-mer, îndes Néerlandaises, Suriname et Curacao.

POLSKA	POLOGNE	POLAND
<i>Bohdan Winiarski</i>	<i>Bohdan Winiarski</i>	<i>Bohdan Winiarski</i>
PORUGALJA	PORUGAL	PORUGAL
<i>A. M. Bartholomeu Ferreira</i>	<i>A. M. Bartholomeu Ferreira</i>	<i>A. M. Bartholomeu Ferreira</i>
RUMUNJA	ROUMANIE	ROUMANIA
<i>G. Popesco</i>	<i>G. Popesco</i>	<i>G. Popesco</i>
SALWADOR	SALVADOR	SALVDOR
<i>J. Gustaw Guerrero</i>	<i>J. Gustavo Guerrero</i>	<i>J. Gustavo Guerrero</i>
KRÓLESTWO SERBÓW, CHOR-WATÓW I SŁOWĘNCÓW	ROYAUME DES SERBES, CROATES ET SLOVÈNES	KINGDOM OF THE SERBS, CROATS AND SLOVENES
<i>B. Voukovitch</i>	<i>B. Voukovitch</i>	<i>B. Voukovitch</i>
SIAM	SIAM	SIAM
<i>Phya Sanpakitch Preecha</i>	<i>Phya Sanpakitch Preecha</i>	<i>Phya Sanpakitch Preecha</i>
SZWECKA	SUÈDE	SWEDEN
<i>Alströmer</i>	<i>Alströmer</i>	<i>Alströmer</i>
SZWAJCARJA	SUISSE	SWITZERLAND
<i>Herold</i>	<i>Herold</i>	<i>Herold</i>
CZECHOSŁOWACJA	TCHÉCOSLOVAQUIE	CZECHOSLOVAKIA
<i>Dr. Robert Flieder</i>	<i>Dr. Robert Flieder</i>	<i>Dr. Robert Flieder</i>
<i>Dr. Zádník</i>	<i>Dr. Zádník</i>	<i>Dr. Zádník</i>
URUGWAY	URUGUAY	URUGUAY
<i>B. Fernandez y Medina</i>	<i>B. Fernandez y Medina</i>	<i>B. Fernandez y Medina</i>

## S T A T U T.

## Część I.

Międzynarodowe  
Komunikacje Kolejowe.

## Rozdział I.

Połączenia linii międzynarodowych.

## Artykuł 1.

W celu ustalenia między ich sieciami kolejowymi komunikacji, dostosowanych do potrzeb ruchu międzynarodowego, Układające się Państwa zobowiązują się:

w razie, jeżeli sieci te mają już połączenie między sobą, utrzymywać w dalszym ciągu komuni-

## S T A T U T.

## Première partie.

Échanges internationaux par chemin de fer.

## Chapitre premier.

Liaison des lignes internationales.

## Article premier.

En vue d'établir entre leurs réseaux les communications appropriées aux besoins du trafic international, les États contractants s'engagent:

Dans les cas où lesdits réseaux se trouvent déjà en contact, à réaliser la continuité du service

## STATUTE.

## Part I.

Interchange of international traffic by rail.

## Chapter I.

Junction of international lines.

## Article 1.

With a view to establishing such connections between their railway systems as are demanded by the requirements of international traffic, the Contracting States undertake:

In cases where the said railway systems are already in contact, to provide for a through service con-

kację między istniejącymi liniami o ile będą tego wymagały potrzeby ruchu międzynarodowego i

w razie, jeżeli istniejące połączenia nie wystarczają do zaspakojenia potrzeb rzeczywistej komunikacji, komunikować sobie niezwłocznie oraz przyjaźnie rozwijać projekty wzmacniania linii istniejących lub budowy nowych, których połączenie z sieciami jednego lub kilku Układających się Państw albo przedłużenie na terytorium jednego lub kilku z tych Państw potrzebom tym będzie odpowiadało.

Postanowienia powyższe nie nakładają żadnego zobowiązania w stosunku do linii zbudowanych dla potrzeb pewnego okręgu lub obrony narodowej.

### Artykuł 2.

Mając na uwadze znaczenie, jakie posiada dla korzystających z kolei żelaznych wogóle, w szczególności zaś dla podróżnych, ześrodkowanie w jednym punkcie różnych czynności przy przekraczaniu granicy, Państwa, które z innych względów nie znajdują przeszkoły ku temu, będą usiłowały je urzeczywistnić przez ustanowienie wspólnych stacji granicznych lub przynajmniej wspólnych stacji dla każdego kierunku przewozu, albo przez zastosowanie innych odpowiednich środków.

Państwo, na którego terytorium znajdują się będące wspólna stacja graniczna, udzieli drugiemu Państwu wszelkich ułatwień w urządzeniu i funkcjonowaniu biur, niezbędnych dla czynności, jakie będą konieczne przy wykonywaniu ruchu międzynarodowego.

### Artykuł 3.

Państwo, na którego terytorium znajdują się linie lub stacje graniczne, udzieli celu ułatwienia międzynarodowej komunikacji poparcia i pomocy urzędnikom państwowym lub urzędnikom kolejowym drugiego Państwa, przez co nie będą naruszone jego prawa

entre les lignes existantes chaque fois que les besoins du trafic international l'imposeront;

Dans les cas où, pour satisfaire aux besoins dudit trafic, les liaisons existantes ne suffiraient pas, à se communiquer sans délai et à examiner amicalement entre eux leurs projets de renforcement de lignes existantes ou de constructions de lignes nouvelles, dont la jonction avec les réseaux d'un ou de plusieurs États contractants, ou la prolongation sur le territoire d'un ou de plusieurs États contractants, répondraient à ces besoins.

Les dispositions qui précèdent n'entraînent aucune obligation en ce qui concerne les lignes créées dans un intérêt régional ou de défense nationale.

### Article 2.

Vu l'intérêt que présente, en général, pour les usagers du chemin de fer et en particulier pour les voyageurs, la réunion au même point des diverses opérations à la sortie et à l'entrée, les États qui estimeraient ne pas en être empêchés par des considérations d'un autre ordre s'efforceront de réaliser cette réunion, soit par l'établissement de gares-frontière communes, ou tout au moins de gares communes pour chaque direction, soit par tous autres moyens appropriés.

L'Etat sur le territoire duquel se trouvera la gare-frontière commune donnera à l'autre Etat toutes facilités pour l'établissement et le fonctionnement des bureaux nécessaires aux services indispensables à l'exécution du trafic international.

### Article 3.

L'Etat sur le territoire duquel les lignes de raccordement ou les gares-frontière sont situées accordera, sans qu'il soit de ce fait porté atteinte à ses droits de souveraineté ou d'autorité qui restent entiers, appui et assistance dans l'exercice de leurs fonctions aux

necting the existing lines wherever the needs of international traffic so require;

In cases where the existing connections are not sufficient to meet the requirements of the said traffic, to communicate to each other without delay, and to examine together, in a friendly spirit, their schemes for the reinforcing of existing lines or the construction of new lines the junction of which with the railway systems of one or more Contracting States, or the extension of which on to the territory of one or more Contracting States, would meet such requirements.

The foregoing provisions do not involve any obligations affecting lines constructed in the interests of particular localities or of national defence.

### Article 2.

In view of the general importance to users of railways, and in particular to passengers, of performance of the various exit and entry formalities at the same place, those States which do not feel themselves prevented from doing so by considerations of another nature shall endeavour to secure this object either by establishing common frontier stations, or at least common stations for traffic, in each direction, or by any other suitable means.

The State on whose territory the common frontier stations is situated shall afford to the other State every facility for establishing and working the offices necessary for the services indispensable to international traffic.

### Article 3.

The State on whose territory the junction lines or frontier stations are situated shall, without prejudice to its rights of sovereignty or authority, which shall remain intact, afford to the State officials or railway employees of the other State support and assi-

suwerenności lub władzy, które zachowuje w całości.

fonctionnaires d'État ou aux employés de chemin de fer de l'autre État, en vue de faciliter le trafic international.

stance in the exercise of their duties with a view to facilitating international traffic.

## Rozdział II.

Środki, jakie należy stosować przy prowadzeniu ruchu międzynarodowego.

### Artykuł 4.

Układające się Państwa, uznać konieczność pozostawienia eksplotacji kolejowej elastyczności, niezbędną do zadośćuczynienia zawiłym wymaganiom ruchu, zanierząc zachowane w całości swobodę eksploatacji, bacząc jednak, aby jej nie nadużywano ze szkodą komunikacji międzynarodowej.

Państwa zobowiązują się stosować w komunikacji międzynarodowej racjonalne ułatwienia i wyrzekają się wszelkiego rozróżniania o charakterze niezycieliem względem innych Układających się Państw, ich obywateli lub ich statków.

Dobrodziejstwa, wynikającego z postanowień niniejszego artykułu, nie ogranicza się do przewozów, dokonywanych na zasadzie jednej tylko umowy, lecz rozciąga się je również na przewozy, wskazane w artykułach 21 i 22 niniejszego statutu pod warunkami, wymienionymi w rzeczonych artykułach.

### Artykuł 5.

O ile chodzi o zapewnienie ułatwień przy przewozie międzynarodowym podróżnych i bagażu, ruch będzie zorganizowany w sposób, zapewniający rozkłady jazdy o tyle defodejciejsze i warunki szybkości i wygody o tyle lepsze, o ile większe będzie znaczenie kierunków tego ruchu.

Państwa popierając będą uruchomianie pociągów bezpośrednich, w braku zaś takich pociągów, zaprowadzenie wagonów bezpośrednich w głównych relacjach ruchu międzynarodowego, jako też wszelkie zarządzenia, mające na celu

## Chapitre II.

Mesures à prendre en vue de l'exécution du trafic international.

### Article 4.

Les États contractants, reconnaissant la nécessité de laisser à l'exploitation des chemins de fer l'élasticité indispensable pour lui permettre de répondre aux besoins complexes du trafic, entendent maintenir intacte la liberté de celle exploitation, tout en veillant à ce que cette liberté s'exerce sans abus à l'égard du trafic international.

Ils s'engagent à donner au trafic international des facilités raisonnables et s'interdisent toute discrimination qui aurait un caractère de malveillance à l'égard des autres États contractants, de leurs nationaux ou de leurs navires.

Le bénéfice des dispositions du présent article n'est pas limité aux transports régis par un contrat unique; il s'étend également aux transports visés aux articles 21 et 22 du présent statut, sous les conditions spécifiées auxdits articles.

### Article 5.

En ce qui concerne les facilités à assurer au trafic international des voyageurs et des bagages, les services seront organisés suivant les horaires d'autant plus favorables et dans les conditions de rapidité et de confort d'autant meilleures que ces services correspondront à des courants de transport plus importants.

Les États encourageront la mise en marche de trains directs ou, à défaut, la mise en service de voitures directes pour les grandes relations de trafic international, ainsi que toutes mesures ayant pour effet de rendre sur lesdites rela-

## Chapter II.

Working arrangements for international traffic.

### Article 4.

Recognising the necessity of granting sufficient elasticity in the operation of railways to allow the complex needs of traffic, to be met, it is the intention of the Contracting States to maintain unimpaired full freedom of operation while ensuring that such freedom is exercised without detriment to international traffic.

They undertake to give reasonable facilities to international traffic and to refrain from all discrimination of an unfair nature directed against the other Contracting States, their nationals or their vessels.

The benefit of the provisions of the present article is not confined to traffic governed by a single contract; it extends also to the traffic dealt with in Articles 21 and 22 of the present Statute subject to the conditions specified in the said articles.

### Article 5.

As regards the facilities to be afforded to international passenger and baggage traffic, services shall be so organised that the time-tables shall be more favourable and the conditions of speed and comfort shall be better, in accordance with the greater importance of the traffic movements with which such services deal.

The States shall encourage the establishment of through trains or, failing through trains, the running of through carriages on the main international traffic routes, and all other measures calculated to make travel on the said routes

uchyńnięcie podróży w tych relacjach, szczególnie szybką i wygodną.

#### Artykuł 6.

O ile chodzi o zapewnienie ułatwień w międzynarodowym przewozie towarów, ruch będzie normowany w sposób, odpowiadający warunkowi tem większej szybkości i regularności, im większe znaczenie mają przewozy.

Państwa będą popierały zarządzienia techniczne wszelkiego rodzaju, zmierzające do zapewnienia w relacjach, wyjątkowo ważnych dla przewozów międzynarodowych, również wyjątkowo sprawnego ruchu.

#### Artykuł 7.

W razie zawieszenia lub ograniczenia na pewien czas ruchu międzynarodowego na danej drodze przewozu, eksploatujące ją Zarządy kolejowe będą się starały, o ile to do nich należy, przywrócić jaknajpręzej ruch prawidłowy, tymczasem zaś skierować przewóz na inną drogę z udziałem, w razie potrzeby, zarządów kolejowych innych Państw, które mogłyby okazać pomoc swoimi liniami.

#### Artykuł 8.

Układające się Państwa będą normowały formalności celne i policyjne w taki sposób, aby komunikacja międzynarodowa doznawała jak najmniej przeszkód i opóźnień. Zobowiązanie to dotyczy również formalności paszportowych, o ile są wymagane.

Układające się Państwa popiąć będą specjalnie zarządzenia, mające na celu ograniczenie czynności, dokonywanych na stacjach granicznych, w szczególności zaś zawieranie umów co do zamykania wagonów, przewożonych pod rygorem celnym co do nakładania zabezpieczeń celnych na poszczególne sztuki, jako też wszelkie zarządzenie, pozwalające na przeniesienie dokonywania formalności celnych w głąb kraju.

tions les voyages particulièrement rapides et confortables.

#### Article 6.

En ce qui concerne les facilités à assurer au trafic international des marchandises, les services seront organisés de manière à réaliser de conditions de rapidité et de régularité d'autant plus satisfaisantes qu'ils correspondent à des courants de transport plus importants.

Les États encourageront les mesures techniques de toute nature ayant pour effet, sur les relations auxquelles correspondent des courants de trafic international d'une importance exceptionnelle, d'assurer des services d'une efficacité également exceptionnelle.

#### Article 7.

Au cas où le trafic international se trouverait temporairement suspendu ou limité sur un itinéraire déterminé, les administrations exploitantes, autant qu'il leur appartient d'y remédier, s'efforceront de rétablir au plus tôt un service normal et jusque là d'acheminer le trafic par un autre itinéraire avec le concours, en cas de besoin, des administrations d'autres États qui seraient en mesure d'apporter le secours de leurs lignes.

#### Article 8.

Les États contractants règlent les formalités de douane et de police de manière que le trafic international soit aussi peu entravé et retardé que possible. Les mêmes obligations s'appliquent aux formalités relatives aux passeports pour autant qu'il en est exigé.

Les États contractants encourageront tout spécialement les mesures ayant pour effet de réduire les opérations à effectuer dans les gares-frontière, en particulier les accords relatifs à la fermeture des wagons passant en douane et à la mise des colis sous scellés douaniers, ainsi que toutes organisations permettant de reporter l'accomplissement des formalités douanières à l'intérieur du pays.

particularly speedy and comfortable.

#### Article 6.

As regards the facilities to be afforded to international goods traffic, services shall be organised in such a manner as to ensure conditions of speed and regularity in accordance with the importance of the traffic carried.

The states shall encourage technical measures of all kinds calculated to ensure an exceptionally efficient service on the routes by which international traffic of exceptional importance passes.

#### Article 7.

In the event of international traffic being temporarily suspended or restricted on a given route, the administrations working lines on that route, in so far as it is within their province to take remedial measures, shall endeavour to re-establish a normal service as soon as possible, and, in the meantime, to send the traffic by another route, if necessary with the aid of the administrations of other States which may be in a position to give assistance over their systems.

#### Article 8.

The Contracting States shall so regulate their Customs and police formalities as to subject international traffic to the least possible hindrance and delay. The same obligation shall apply to passport formalities in so far as such are required.

The Contracting States shall specially encourage measures calculated to restrict the formalities at frontier stations, and particularly agreements concerning the fastening of wagons and the sealing of baggage passing through under Customs control, and also arrangements allowing Customs formalities to be carried out in the interior of a country.

## Część II.

**Wzajemne używanie taboru kolejowego i jedność techniczna.**

## Artykuł 9.

Układające się Państwa będą w słusznej mierze, o ile tylko pozwala na to okoliczności, zachęcały zarządy kolejowe, które pozostają pod ich suwerennością lub władzą i których linie stanowią sieć nieprzerwana o tej samej szerokości toru, do zawierania między sobą konwencji, przewidujących wszelkie środki, zmierzające do umożliwienia i ułatwienia wymiany oraz wzajemnego używania taboru kolejowego.

Konwencje te będą mogły przewidywać również pomoc przez dostarczanie próżnych wagonów, gdy pomoc taka jest konieczna dla zaspokojenia potrzeb komunikacji międzynarodowej.

Do środków, będących przedmiotem wspomnianych wyżej konwencji, nie należą takie, któreby pociągały za sobą zmiany w zasadniczym charakterze danej sieci kolejowej lub danego taboru kolejowego.

Jednakże, w razie, gdyby podobne zmiany wydawały się szczególnie pożąданie, z uwagi na intensywność ruchu i względnie niewielki wysiłek dla ich dokonania, Układające się Państwa w tem interesowane, zgadzają się komunikować sobie niezwłocznie wszelkie propozycje co do takich zmian i przyjaźnie je rozpatrywać.

## Artykuł 10.

Celem ułatwienia wzajemnego używania taboru, Układające się Państwa ułatwia zawieranie konwencji w przedmiocie jedności technicznej na kolejach żelaznych, mianowicie dotyczących budowy i utrzymania taboru, tudzież ładowania wagonów, o ile tylko jest to połączone z korzyścią dla należytego prowadzenia ruchu międzynarodowego.

Dla zapewnienia wszelkich pożądanych ułatwień i bezpieczeństwa w ruchu międzynarodowym, konwencje te będą mogły mieć na

## Deuxième partie.

**Emploi réciproque du matériel roulant et unité technique.**

## Article 9.

Les Etats contractants, dans toute la mesure raisonnablement permise par les circonstances, inciteront les administrations de chemins de fer placées sous leur souveraineté ou autorité et dont les lignes forment un réseau continu de voies du même écartement, à conclure entre elles des conventions prévoyant toutes mesures de nature à permettre et faciliter l'échange et l'utilisation réciproque du matériel roulant.

Ces conventions pourront également prévoir une assistance par la fourniture de wagons vides, lorsque cette assistance est nécessaire pour répondre aux besoins du trafic international.

Ne sont pas comprises parmi les mesures faisant l'objet des conventions visées ci-dessus celles qui entraîneraient des modifications aux caractéristiques essentielles d'un réseau de chemin de fer ou d'un matériel roulant.

Toutefois, dans les cas où de telles modifications apparaîtraient spécialement désirables en raison de l'intensité du trafic et du peu d'importance relative de l'effort d'adaptation, les Etats contractants intéressées conviennent de se communiquer sans délai toutes propositions ayant ces modifications pour objet et d'en entreprendre amiablement l'examen.

## Article 10.

En vue de faciliter l'emploi réciproque du matériel roulant, les Etats contractants faciliteront l'établissement de conventions visant l'unité technique des chemins de fer, notamment en ce qui concerne la construction et les conditions d'entretien du matériel roulant, ainsi que le chargement des wagons, dans toute la mesure utile pour la bonne exécution du trafic international.

En vue de donner au trafic international toutes les facilités et la sécurité désirables, ces conventions pourront, notamment en ce

## Part II.

**Reciprocity in the use of rolling-stock technical uniformity.**

## Article 9.

So far as circumstances reasonably permit, the Contracting States shall urge the railway administrations under their sovereignty or authority, whose lines form a continuous system of the same gauge, to enter into agreements with each other providing for all such measures as are calculated to allow or facilitate the exchange and reciprocal use of rolling-stock.

Such agreements may also provide for giving assistance by the supply of empty wagons in cases where such assistance is necessary to needs of international traffic.

Measures which would entail modifications in the essential characteristics of a railway system or rolling-stock are not included among the measures to be dealt with in the above-mentioned agreements.

Nevertheless, in cases where such modifications appear specially desirable owing to the intensity of the traffic and the comparatively small extent of the adaptation required, the Contracting States concerned agree to communicate to each other without delay any proposal as to such modifications and to examine such proposals together in a friendly spirit.

## Article 10.

With a view to facilitating the reciprocal use of rolling-stock, the Contracting States shall facilitate the conclusion of agreements for technical uniformity of railways, particularly in respect of the construction and maintenance of rolling-stock, and the loading of wagons, in so far as such agreements may be advantageous for the proper carriage of international traffic.

With a view to affording international traffic all the facilities and security desirable, such agreements may, particularly in the

celu ujednóstnienie warunków budowy i urządzeń technicznych na kolejach żelaznych, zwłaszcza, gdy chodzi o sąsiadujące ze sobą grupy terytorialne.

### Artykuł 11.

Konwencje specjalne będą mogły przewidywać pomoc w materiale trakcyjnym, a w wypadkach, usprawiedliwionych potrzebami danej komunikacji międzynarodowej, pomoc w opałie lub energii elektrycznej.

### Artykuł 12.

Konwencje specjalne pomiędzy Państwami będą mogły przewidywać, że tabor kolejowy danego zarządu wraz z materiałem trakcyjnym, jako też przedmioty ruchome wszelkiego rodzaju, należące do tego taboru i w nim zawarte, mogą być przedmiotem sekwestru na innym terytorium, anizeli terytorium Państwa, od którego zależy zarząd kolei właścicielki, jedynie na podstawie orzeczenia sądu tego Państwa.

### Artykuł 13.

Używanie i obrót w komunikacji międzynarodowej wagonów, należących do osób prywatnych lub organizacji nie kolejowych, będą przedmiotem umów odrębnych.

## Część III.

### Stosunki pomiędzy koleją żelazną a osobami, które z niej korzystają.

### Artykuł 14.

W interesie komunikacji międzynarodowej Układające się Państwa będą w słusznej mierze ultiawały, o ile tylko pozwolą na to okoliczności, zawieranie porozumień, dopuszczających stosowanie jednej umowy na przewóz caikowity i w umowach tych znajdzie wyraz usiłowanie osiągnięcia jak najwięcej jednolitości, jaka może być urzeczywistniona w warunkach, przewidujących wykonywanie umowy o przewozie bezpośrednim przez każdy z Zarządów, biorących w nim udział.

qui concerne les groupes de territoires contigus, viser l'unification des conditions de construction et des installations techniques des chemins de fer.

### Article 11.

Des conventions spéciales pourront prévoir une assistance en matériel de traction et, dans les cas où le justifierait le trafic international intéressé, une assistance en combustible ou en énergie électrique.

### Article 12.

Des conventions spéciales entre États pourront prévoir que le matériel roulant d'une administration, y compris le matériel de traction, ainsi que les objets mobiliers de toute nature lui appartenant et contenus dans ce matériel, ne peuvent faire l'objet d'une saisie sur un territoire autre que celui de l'État dont dépend l'administration propriétaire qu'en vertu d'un jugement rendu par l'autorité judiciaire de cet État.

### Article 13.

L'emploi et la circulation en trafic international des wagons des particuliers ou d'organismes autres que les administrations de chemins de fer feront l'objet de conventions spéciales.

## Troisième partie.

### Rapports entre le chemin de fer et ses usagers.

### Article 14.

Dans l'intérêt du trafic international, les États contractants faciliteront, dans toute la mesure raisonnablement permise par les circonstances, l'établissement d'accords permettant l'emploi d'un contrat unique couvrant la totalité du transport; ces accords s'efforceront d'atteindre le maximum d'uniformité qui peut être réalisé dans les conditions visant l'exécution du contrat direct par chacune des administrations participant au transport.

case of groups of contiguous countries, provide for the standardisation of conditions of construction and of railway equipment of a technical nature.

### Article 11.

Special agreements may also provide for assistance by the supply of locomotives and, should the international traffic concerned justify it, by the supply of fuel or electric power.

### Article 12.

Special agreements between States may provide that the rolling-stock of any administration, including locomotives and all movable property forming part of and contained in such rolling-stock, shall be immune from seizure on the territory of a State other than that to which the owning administration belongs, except in virtue of a judgment of the courts of the latter State.

### Article 13.

The use and the circulation in international traffic of wagons of private persons, or organisations other than railway administrations, shall be dealt with by special agreements.

## Part III.

### Relations between the railway and its users.

### Article 14.

In the interests of international traffic, the Contracting States shall, so far as circumstances reasonably permit, facilitate the conclusion of agreements permitting the use of a single contract to cover an entire journey; in such agreements an effort will be made to attain the greatest possible measure of uniformity in the conditions governing the execution of the through contract by each of the various administrations taking part in the carrying of the traffic.

## Artykuł 15.

W braku jednej umowy przewozowej będą czynione słuszne ułatwienia w dokonywaniu, na zasadzie umów kolejnych, przewozów, wymagających udziału linii kolejowych w dwóch lub większej ilości Układających się Państw.

## Artykuł 16.

Postanowienia zasadnicze, jakie należy mieć na uwadze w odrębnych konwencjach, normujących przewóz podróžnych i bagażu na zasadzie jednej umowy są następujące:

a) Warunki, w jakich kolej żelazna ma lub nie ma obowiązku przystąpić do umowy przewozowej;

b) Warunki zawierania umowy przewozowej i sporządzania dokumentów, które ją formułują;

c) Obowiązki i przepisy, którym podlega podróžny;

d) Obowiązki podróžnego w stosunku do załatwienia formalności, połączonych z przewozem (np. formalności celnych), koniecznych dla jego wykonania;

e) Warunki wydawania bagażu;

f) Postanowienia na wypadek przerwy w ruchu lub innych trudności w wykonaniu przewozu;

g) Odpowiedzialność kolei żelaznej, wynikająca z umowy przewozowej i wykonywanie orzeczeń sądowych.

h) Wykonywanie czynności wynikających z umowy przewozowej i wykonywanie orzeczeń sądowych.

## Artykuł 17.

Postanowienia zasadnicze, jakie należy mieć na uwadze w odrębnych konwencjach, normujących przewóz towarów na zasadzie jednej umowy są następujące:

a) Warunki, w jakich kolej żelazna ma lub nie ma obowiązku przystąpić do umowy przewozowej;

## Article 15.

A défaut d'établissement d'un contrat de transport unique, il sera donné des facilités raisonnables pour l'exécution, sur la base de contrats successifs, des transports s'étendant sur les voies ferrées de deux ou plusieurs États contractants.

## Article 16.

Les dispositions principales à envisager dans les conventions particulières régissant le contrat unique de transport de voyageurs et de bagages sont les suivantes:

a) Les conditions dans lesquelles le chemin de fer est tenu ou non d'accepter le contrat de transport;

b) Les conditions de la conclusion du contrat de transport et de l'établissement des titres définissant ledit contrat;

c) Les obligations et règlements dont le respect est imposé au voyageur;

d) Les obligations du voyageur relativement à l'accomplissement des formalités connexes telles que les formalités de douane nécessaires à l'exécution du transport;

e) Les conditions de livraison des bagages;

f) Les dispositions prévues en cas d'interruption de service ou autres difficultés affectant l'exécution des transports;

g) La responsabilité du chemin de fer résultant du contrat de transport;

h) L'exercice des actions naissant du contrat de transport et l'exécution des jugements.

## Article 17.

Les dispositions principales à envisager dans les conventions particulières régissant le contrat unique de transport de marchandises sont les suivantes:

a) Les conditions dans lesquelles le chemin de fer est tenu ou non d'accepter le contrat de transport;

## Article 15.

Failing a single transport contract, reasonable facilities shall be afforded for the carriage on successive contracts of traffic passing over the railways of two or more Contracting States.

## Article 16.

The principal matters to be dealt with by the special agreements relating to the single transport contract for passengers and baggage are the following:

(a) The conditions under which the railway is obliged to accept, or is at liberty to reject, the transport contract;

(b) The conditions governing the conclusion of the transport contract and the drawing up of the document containing the terms of the contract;

(c) The obligations and regulations with which the passenger is obliged to comply;

(d) The passenger's obligations as regards the compliance with other formalities (such as Customs formalities) connected with the journey and necessary for its completion;

(e) The conditions of delivery of baggage;

(f) The provisions applicable in the case of interruption of service or other hindrances to the completion of the journey;

(g) The responsibility assumed by the railways under the transport contract;

(h) Rights of action arising out of the transport contract and the enforcement of judgments.

## Article 17.

The principal matters to be dealt with by the special agreements relating to the single transport contract for goods are the following:

(a) The conditions under which the railway is obliged to accept, or is at liberty to reject, the transport contract;

b) Warunki umowy przywozowej i sporządzanie dokumentu, który ją formułuje;

c) Określenie obowiązku i odpowiedzialności różnych stron, uczestniczących w umowie, zawartej z koleją żelazną;

d) Postanowienia, dotyczące drogi przewozu i w danym razie, terminu, w jakim przewóz winien być dokonany;

e) Warunki załatwiania w drodze połączonych z przewozem formalności (np. formalności celnych), a koniecznych dla jego wykonania;

f) Warunki wydawania towaru i uiszczania należności kolei żelaznych;

g) Gwarancje dla kolei żelaznej na pokrycie jej należności;

h) Postępowanie w razie przeszkołd w przewozie lub wydaniu towaru;

i) Odpowiedzialność kolei żelaznej, wynikająca z umowy przewozowej;

j) Zgłaszanie roszczeń, wynikających z umowy przewozowej, i wykonywanie orzeczeń sądowych.

#### Część IV.

##### Taryfy.

###### Artykuł 18.

Taryfy, obowiązujące według prawa krajowego i ogłoszane na leźcicie przed ich wejściem w życie, określają:

Co do podróżnych i bagażu — opłaty przewozowe łącznie z opłatami dodatkowymi, jeżeli te są ustalone, oraz warunki ich stosowania;

Co do towarów — opłaty przewozowe łącznie z opłatami dodatkowymi, klasyfikację towarów, do których stosuje się te opłaty, oraz warunki, którym podlega stosowanie tych opłat.

b) Les conditions de la conclusion du contrat de transport et d'établissement du titre définissant ledit contrat;

c) La définition des obligations et responsabilités des diverses parties intervenant dans le contrat passé avec le chemin de fer;

d) Les dispositions relatives à l'itinéraire à suivre pour le transport et, le cas échéant, aux délais dans lesquels celui-ci doit être effectué;

e) Les conditions d'accomplissement, en cours de route, de formalités connexes (telles que les formalités de douane) nécessaires à l'exécution du transport;

f) Les conditions de livraison de la marchandise et du paiement de la créance des chemins de fer;

g) Les garanties accordées au chemin de fer pour le paiement de sa créance;

h) Les dispositions à prendre en cas d'empêchement au transport ou à la livraison;

i) La responsabilité du chemin de fer résultant du contrat de transport;

j) L'exercice des actions naissant du contrat de transport et l'exécution des jugements.

#### Quatrième partie.

##### Tarifs.

###### Article 18.

Les tarifs en vigueur conformément à la loi nationale, et dûment publiés avant leur mise en vigueur, déterminent:

En ce qui concerne les voyageurs et les bagages, les prix de transport, y compris les frais accessoires, s'il y a lieu, et les conditions dans lesquelles ils sont applicables;

En ce qui concerne les marchandises, les prix des transports, y compris les frais accessoires, le classement des marchandises auxquelles ces prix sont applicables et les conditions auxquelles est subordonnée cette application.

(b) The conditions governing the conclusion of the transport contract and the drawing up of the document containing the terms of the contract;

(c) Definition of the obligations and responsibilities of the various parties concerned in the contract concluded with the railway.

(d) Provisions relating to the route to be followed and to the time-limit, if any, within which the transport should be completed;

(e) The conditions regulating compliance during the journey with other formalities (such as Customs formalities) connected with and necessary for the carriage of the goods;

(f) The conditions governing the delivery of the goods, and the conditions of payment of the railway charges;

(g) The guarantees given to the railway for the payment of its charges;

(h) The measures to be taken in case of obstacles preventing carriage or delivery;

(i) The responsibility assumed by the transport contract;

(j) Rights of action arising out of the transport contract and the enforcement of judgments.

#### Part IV.

##### Tariffs.

###### Article 18.

The tariffs in force in accordance with national laws and duly published before coming into force shall fix:

In respect of passengers and baggage, the rates for carriage, including incidental charges, if any, and the conditions under which they shall be applied;

In respect of goods, the rates for carriage, including incidental charges, the classification of goods to which these rates are applicable and the conditions to which such application shall be subject.

Kolej żelazna nie może odmówić zastosowania do danego przewozu taryfy, która może mieć do niego zastosowanie o ile warunki tej taryfy wypełniono.

#### Artykuł 19.

W komunikacji międzynarodowej poza opłatami taryfowymi, mającemi zastosowanie do danego przewozu, nie mogą być pobierane żadne inne kwoty oprócz stanowiących słuszne wynagrodzenie za czynności, dokonywane niezależnie od tych, za które opłaty przewidują taryfy.

#### Artykuł 20.

Układające się Państwa, rozumiejąc konieczność pozostawienia taryfom naogół niezbędnej swobody możliwie skośnego stosowania się do skomplikowanych potrzeb handlu i konkurencji handlowej, zgadzają się na zachowanie w całości swobody taryfikacji według zasad, przyjętych w ich własnym ustawodawstwie, bacząc jednocześnie, aby jej nienadużywanie ze szkodą komunikacji międzynarodowej.

Państwa zobowiązują się stosować w komunikacji międzynarodowej taryfy racjonalne zarówno pod względem wysokości opłat, jak i warunków stosowania, i wyrzekają się wszelkiego rozróżniania o charakterze nieżyczliwym względem innych Układających się Państw, ich obywatele lub ich statków.

Postanowienia te nie stanowią przeszkołd do ustanowienia pomiędzy kolejami żelaznymi i żeglugą taryf wspólnych uwzględniających zasady, przytoczone w poprzedzających ustępach.

#### Artykuł 21.

Dobrodziejstw postanowień artykułu 20 nie ogranicza się do przewozów, dokonywanych na zasadzie jednej umowy. Rozciąga się je również na przewozy, stanowiące szereg przebiegów koleją żelazną, morzem lub wszelką inną drogą po terytoriach kilku Układających się Państw, dokonywanych na zasadzie osobnych umów, o ile zachowane będą następujące warunki:

Le chemin de fer ne peut refuser à chaque transport le tarif qui lui est applicable, dès lors que les conditions dudit tarif sont remplies.

#### Article 19.

En trafic international, il ne peut être perçu, en sus des prix des tarifs applicable à un transport donné, aucune autre somme que celles qui constituent la rémunération équitable des opérations effectuées en dehors de celles pour lesquelles les tarifs prévoient une perception.

#### Article 20.

Les États contractants reconnaissent la nécessité de laisser aux tarifs en général la souplesse indispensable pour leur permettre de s'adapter, aussi exactement que possible, aux besoins complexes du commerce et de la concurrence commerciale, entendent maintenir intacte la liberté de leur tarification, suivant les principes admis par leur propre législation, tout en veillant à ce que cette liberté s'exerce sans abus à l'égard du trafic international.

Ils s'engagent à appliquer au trafic international des tarifs raisonnables, tant par leur taux que par leurs conditions d'application et s'interdisent toute discrimination qui aurait un caractère de malveillance à l'égard des autres Etats contractants, de leurs nationaux ou de leurs navires.

Ces dispositions ne font pas obstacle à l'établissement, entre les chemins de fer et la navigation, de tarifs communs respectant les principes posés par les précédents alinéas.

#### Article 21.

Le bénéfice des dispositions de l'article 20 n'est pas limité aux transports régis par un contrat unique. Il s'étend également à des transports qui comportent une série de parcours par chemin de fer, par mer ou par toute autre voie, empruntant les territoires de plusieurs États contractants et régis par des contrats distincts, sous réserve que les conditions ci-après soient remplies.

The railways shall be obliged to grant to any traffic the tariff applicable to it, provided that the traffic fulfills the conditions of the tariff.

#### Article 19.

As regards international traffic, the railways may not levy, over and above the charges fixed in the tariffs applicable to any particular traffic, any charges other than those which constitute an equitable remuneration for services which are not covered by the charges fixed in the tariffs.

#### Article 20.

The Contracting States, recognising the necessity in general of leaving tariffs sufficient flexibility to permit of their being adapted as closely as possible to the complex needs of trade and commercial competition, retain full freedom to frame their tariffs in accordance with the principles accepted by their own legislation, provided that this freedom is exercised without detriment to international traffic.

They undertake to apply to international traffic tariffs which are reasonable both as regards their amounts and the conditions of their application, and undertake to refrain from all discrimination of an unfair nature directed against the other Contracting States, their nationals or their vessels.

These provisions shall not prevent the establishment of combined rail and sea tariffs which comply with the principles laid down in the previous paragraphs.

#### Article 21.

The benefit of the provisions of Article 20 shall not be confined to transport based on single contracts. It shall extend equally to transport made up of successive stages by rail, by sea or by any other mode of transport traversing the territory of more than one Contracting State and regulated by separate contracts, subject to the fulfilment of the following conditions:

Każda późniejsza umowa winna wymieniać pierwotne pochodzenie i ostateczne przeznaczenie przesyłki; w ciągu całego przewozu towar powinien pozostawać pod nadzorem przewoźników i być przekazywany bezpośrednio przez każdego z nich następnemu, bez żadnej innej zwłoki oprócz niezbędnej do wykonania czynności zdawczych oraz formalności administracyjnych celnych, akcyzowych, policyjnych lub innych.

#### Artykuł 22.

Postępowania artykułu 20 mogą być również stosowane tak w komunikacji kolejowej wewnętrz kraju, jak i w międzynarodowej do towarów, znajdujących się w porcie, bez względu na banderę, pod jaką zostały one przywiezione lub będą wywiezione.

#### Artykuł 23.

Układające się Państwa będą się starały popierać wprowadzenie taryf międzynarodowych, o ile tylko tego wymagają potrzeby komunikacji międzynarodowej, które mogą być racjonalnie zaspokojone. Ułatwiają one przedsiębranie wszelkich środków, umożliwiających nawet poza taryfami międzynarodowymi szybkie obliczanie opłat przewozowych dla najważniejszych kierunków przewozu.

#### Artykuł 24.

Układające się Państwa będą się starały o wprowadzenie ujednoliconego sposobu wydawania taryf, zarówno międzynarodowych, jak i krajowych, zwłaszcza o ile chodzi o grupy sąsiadujących terytoriów, celem ułatwienia stosowania tych taryf w komunikacji międzynarodowej.

#### Część V.

Umowy finansowe między zarządzami kolejowymi w stosunku do interesów komunikacji międzynarodowej.

#### Artykuł 25.

Umowy finansowe pomiędzy Zarządzami kolei żelaznych powin-

Chacun des contrats successifs doit mentionner la provenance initiale et la destination finale du transport; la marchandise doit, pendant toute la durée du trajet total, rester sous la surveillance des transporteurs et être transmise par chacun d'eux au suivant sans intermédiaire et sans autre délai que celui nécessaire à l'accomplissement des opérations de transmission des formalités administratives de douane, d'octroi, de police ou autres.

#### Article 22.

Les dispositions de l'article 20 sont également applicables, aussi bien en trafic national qu'en trafic international par chemin de fer, aux marchandises séjournant dans un port, sans que soit pris en considération le pavillon sous lequel elles ont été importées ou seront exportées.

#### Article 23.

Les États contractants s'efforceront de promouvoir l'établissement de tarifs internationaux dans toute la mesure des besoins du trafic international auxquels il peut être raisonnablement donné satisfaction. Ils faciliteront l'adoption de toutes mesures ayant pour effet, même en dehors des tarifs internationaux, de rendre possible le calcul rapide des frais de transport pour les courants de trafic les plus importants.

#### Article 24.

Les États contractants s'efforceront d'obtenir l'unification du mode de présentation des tarifs tant internationaux que nationaux, notamment en ce qui concerne les groupes de territoires contigus, en vue de rendre plus aisée l'application de ces tarifs pour le trafic intercontinental.

#### Cinquième partie.

Arrangements financiers entre administrations dans leurs relations avec les intérêts du trafic international.

#### Article 25.

Les arrangements d'ordre financier entre administrations de

Each of the successive contracts must specify the initial source and final destination of the consignment; during the whole duration of carriage the goods must remain under the supervision of the carriers and must be forwarded by each carrier to his successor direct and without delay other than that necessary for the completion of the transport operations and the Customs, octroi, police or other administrative formalities.

#### Article 22.

The provisions of Article 20 shall be equally applicable to internal, as well as to international, traffic by rail as regards goods which remain temporarily at the port without regard to the flag under which they have been imported or will be exported.

#### Article 23.

The Contracting States shall endeavour to promote the establishment of international tariffs to meet all the needs of international traffic which they can reasonably satisfy. They shall also facilitate the adoption of all measures tending, even apart from international tariffs, to make possible the ready calculation of the transport charges as regards the more important movements of traffic.

#### Article 24.

The Contracting States shall endeavour to obtain uniformity in the mode of presentation of both international and national tariffs, particularly in respect of groups of contiguous territories, with a view to facilitating the application of such tariffs in respect of international traffic.

#### Part V.

Financial arrangements between railway administrations in the interest of international traffic.

#### Article 25.

The financial arrangements between railway administrations

ny się nadawać do wykonywania dostatecznie sprawnego, aby nie powodować żadnych przeszkód w komunikacji międzynarodowej, w szczególności zaś w stosowaniu jednej umowy przewozowej.

### Artykuł 26.

O ile chodzi o dochody kolej żelaznych w układach takich należy mieć na uwadze postanowienia następujące:

a) Przepisy, dotyczące prawa każdego Zarządu do pobierania przypadającego mu udziału z należności kolej żelaznych;

b) Przepisy, dotyczące zakresu odpowiedzialności Zarządu kolejowego, który zaniedbał pobrania należności, stanowiącego jego obowiązek;

c) Zarządzenia, mające na celu zapewnienie ścisłej rachunkowości w razie powierzenia przez jedne Zarządy prowadzenia tej rachunkowości innym Zarządom;

d) Postanowienia, dotyczące rozrachunków pieniężnych między Zarządami, i mające na celu, o ile tylko okoliczności na to pozwalały, ograniczenie wynikającego z rozrachunków obrotu pieniężnego.

chemins de fer devront se prêter à un fonctionnement suffisamment efficace pour n'entraîner aucune gêne dans l'exécution du trafic international et, en particulier, dans l'application du contrat unique de transport.

shall be such as not to hamper the working of international traffic and particularly the application of single transport contracts.

### Article 26.

En ce qui concerne les recettes des chemins de fer, les dispositions à envisager dans de tels arrangements sont notamment les suivantes:

a) Règles relatives au droit de chaque administration de toucher la part lui revenant sur la créance du chemin de fer;

b) Règles relatives à la possibilité de l'administration qui a négligé d'effectuer un encaissement dont la charge lui incombaît;

c) Dispositions à prendre pour assurer l'exactitude de la comptabilité, lorsque des administrations font confiance à d'autres administrations pour l'établissement de cette comptabilité;

d) Dispositions relatives aux règlements financiers entre administrations, ayant pour effet de réduire, dans toute la mesure permise par les circonstances, les mouvements de fonds nécessités par ces règlements.

### Article 26.

As regards railway receipts, the matters to be dealt with by these arrangements are, more particularly, the following:

(a) Regulations respecting the right of each administration to receive its share of the sums due to the railways;

(b) Regulations respecting the responsibility of an administration which fails to collect a sum for the collection of which it is responsible;

(c) Arrangements to be made to ensure the accuracy of accounts where administrations entrust such accountancy work to other administrations;

(d) Arrangements for reducing, so far as circumstances permit, the actual transfer of funds necessitated by financial settlements between administrations.

### Article 27.

O ile chodzi o należności, jakie kolej żelazna będzie wypłacała swym kliencjom, w układach między Zarządami kolejowymi należy mieć na uwadze postanowienia następujące:

a) Przepisy, dotyczące regresu Zarządu, który wypłacił odszkodowanie, do innych Zarządów, które brały udział w przewozie;

b) Postanowienia, dotyczące zakresu odpowiedzialności różnych Zarządów kolejowych lub odpowiedzialności, jaką zgodzą się one uważyć za wspólną;

c) Postanowienia, dotyczące regresu między Zarządami, kiedy jednemu z nich wypadnie zwrócić nadpłatę, pobieraną ponad sumę należności kolej żelaznej;

En ce qui concerne les sommes que le chemin de fer aura payées à ses usagers, les dispositions à envisager dans les arrangements entre administrations de chemins de fer sont notamment les suivantes:

a) Règles relatives au recours de l'administration qui a payé une indemnité contre les autres administrations ayant concouru au transport;

b) Dispositions relatives à la détermination des responsabilités des diverses administrations ou aux responsabilités qu'elles acceptent de considérer comme leur étant communes;

c) Dispositions relatives au recours entre administrations, lorsque l'une d'elles a été conduite à rembourser un trop-perçu sur le montant de la créance du chemin de fer;

### Article 27.

As regards sums which a railway has paid to its users, the matters to be dealt with in arrangements between railway administrations are, more particularly, the following:

(a) Regulations regarding the right of recourse of an administration which has paid compensation against other administrations taking part in the carriage;

(b) Provisions determining the responsibilities of the different administrations or the responsibilities which they agree to share;

(c) Provisions dealing with the recourse of administrations against each other in the case of one of them deciding to refund a sum levied in excess of the amount due to the railway (overcharge);

d) Przepisy, dotyczące przejęcia przez inne Zarządy kolejowe orzeczeń sądowych, wydanych przeciwko jednemu z nich i zmuszających go do dokonania pieniężnej wypłaty.

#### Artykuł 28.

O ileby z powodu sytuacji giełdowej wynikały trudności, stanowiące poważną przeszkodę w komunikacji międzynarodowej, będą podejmowane środki, celem zmniejszenia do minimum tych niedogodności.

Każdy Zarząd kolei żelaznej, narażony na ryzyko poniesienia strat znaczniejszych przy dokonywaniu rozrachunków z powodu wahani kursowych, będzie się mógł zabezpieczyć, przeciwko nim przez stosowanie doliczeń w wysokości racjonalnie ustalonej w stosunku do ryzyka. Umowy, zawierane między Zarządami kolejowymi, będą mogły przewidywać stałe kursy zamiany z zastrzeżeniem perjedyckich rewizji.

W celu przeszkodeń, w miarę możliwości, wszelkim nadużyciom spekulacyjnym, jakich mogliby się dopuszczać pośrednicy przy operacjach, związanych z sytuacją giełdową, będą podejmowane odpowiednie środki.

#### Część VI.

##### Postanowienia ogólne.

#### Artykuł 29.

W drodze wyjątku i na czas możliwie ograniczony będą mogły być wprowadzone odchylenia od niniejszego Statutu, w drodze zarządzeń specjalnych lub ogólnych, jakie każde z Układających się Państw byłoby zmuszone wydać w razie ważnych wypadków, dotyczących bezpieczeństwa Państwa lub żywotnych interesów kraju, przyczem rozumie się, że zasady Statutu należą utrzymać w zakresie, jaki będzie możliwy.

#### Artykuł 30.

Żadne z Układających się Państw nie będzie zobowiązane niniejszym Statutem do udzielenia przepustek osobom, którym wstęp na

d) Règles relatives à l'acceptation par d'autres administrations des décisions de justice rendues contre une administration et l'ayant contrainte à payer une somme.

#### Article 28.

Lorsque des difficultés se produisent du fait de la situation des changes et constituent une sérieuse entrave au trafic international, des mesures seront prises en vue d'atténuer au maximum ces inconvénients.

Toute administration de chemins de fer, exposée au risque de subir dans le règlement des décomptes des pertes sensibles, du fait des variations du change, pourra s'en couvrir en percevant une prime qui sera fixée à un taux raisonnable, en rapport avec ce risque. Les arrangements conclus entre administrations de chemins de fer pourront prévoir des taux de change fixes sous réserve de révisions périodiques.

Des mesures seront prises pour empêcher autant que possible toutes spéculations abusives auxquelles pourraient se livrer des intermédiaires dans les opérations résultant de la situation des changes.

#### Sixième partie.

##### Dispositions générales.

#### Article 29.

Il pourra être exceptionnellement, et pour un terme aussi limité que possible, dérogé aux dispositions du présent Statut par des mesures particulières ou générales que chacun des États contractants serait obligé de prendre en cas d'événements graves intéressant la sûreté de l'État ou les intérêts vitaux du pays, étant entendu que les principes du Statut devront être observés dans toute la mesure du possible.

#### Article 30.

Aucun des États contractants ne sera tenu, par le présent Statut, d'assurer le transit des voyageurs dont l'entrée sur ses territoires

(d) Rules as to the recognition by the administrations of a judgment which has been given against one of them obliging it to make a payment.

#### Article 28.

Where, as the result of the state of the exchanges, difficulties arise constituting a serious hindrance to international traffic, measures shall be taken to reduce such inconveniences to a minimum.

Any railway administration which is subject to the risk of appreciable loss on currency exchange in the settlement of accounts may protect itself by adding to its through transport charges such a premium as may be reasonably sufficient to cover such risk. The arrangements between the railway administrations may provide for fixed rates of exchange subject to periodical revision.

Measures shall be taken to prevent as far as possible any improper speculations being made by intermediaries in the course of the transactions necessitated by the state of the exchanges.

#### Part VI.

##### General regulations.

#### Article 29.

Measures of a general or particular character which a Contracting State is obliged to take in case of an emergency affecting the safety of the State or the vital interests of the country may, in exceptional cases, and for as short a period as possible, involve a deviation from the provisions of the above articles, it being understood that the principles of the present Statute must be observed to the utmost possible extent.

#### Article 30.

No Contracting State shall be bound by this Statute to ensure the transit of passengers whose admission into its territories is

jego terytorium jest wzbroniony lub towarem, należącym do kategorii zakazanych do wwozu, czy to ze względów zdrowotnych lub bezpieczeństwa publicznego, czy też ze względów ostrożności przed zanieczeniem chorób, którym podlegają zwierzęta lub rośliny. Co się dotyczy innych przewozów, nie transzytowych, to Statut niniejszy nie będzie obowiązywał żadnego z Układających się Państw do przewozu podróźnych, którym wstęp na jego terytorium jest wzbroniony, lub towarów, których przywóz, lub wywoz jest niedozwolony na zasadzie ustaw krajowych.

Każde z Układających się Państw, będzie miało prawo przedsiębrać z jednej strony konieczne środki ostrożności odnośnie do przewozu towarów, zagrażających bezpieczeństwu lub za takie uznanych, przyczem rozumie się, że środki te nie będą mogły pociągać za sobą wprowadzania różnic, sprzecznych z zasadami niniejszego Statutu, z drugiej zaś strony ogólne środki policyjne, w tej liczbie dotyczące przewozu emigrantów.

Statut niniejszy w niczem nie uchybia zarządzeniom, jakie którekolwiek z Układających się Państw poczyniło lub miało być poczynione na mocy ogólnych konwencji międzynarodowych, w których uczestniczy, lub które mogłyby być później zawarte, w szczególności konwencji, zawartych pod egidą Ligi Narodów, w sprawie tranzytu, wywozu i wwozu specjalnej kategorii towarów, jak opium lub inne szkodliwe środki farmaceutyczne, broń lub produkty rybołówstwa, lub też konwencji ogólnych, któreby miały na celu zapobieganie naruszeniu praw własności przemysłowej, literackiej lub artystycznej, lub któreby dotyczyły fałszywych znaków towarowych, fałszywego oznaczenia pochodzenia lub innych nieuczciwych metod handlowych.

### Artykuł 31.

Niniejszy statut nie nakłada z tytułu swych postanowień na żadne z Układających się Państw nowego obowiązku ułatwiania

sera prohibée ou des marchandises d'une catégorie dont l'importation est interdite, soit pour raison de santé ou sécurité publiques, soit comme précaution contre les maladies des animaux ou des végétaux. En ce qui concerne les transports autres que les transports en transit, aucun des États contractants ne sera tenu par le présent Statut d'assurer le transport des voyageurs dont l'entrée sur ses territoires est prohibée ou des marchandises dont l'importation ou exportation est interdite, en vertu des lois nationales.

Chaque État contractant aura le droit de prendre, d'une part, les mesures de précaution nécessaires relatives au transport des marchandises dangereuses ou assimilées, étant entendu que de telles mesures ne devront pas avoir pour effet d'établir des distinctions contraires aux principes du présent Statut, d'autre part, les mesures de police générales y compris la police des émigrants.

Rien dans le présent Statut ne saurait non plus affecter les mesures qu'un quelconque des États contractants est ou pourra être amené à prendre, en vertu de conventions internationales générales auxquelles il est partie, ou qui pourraient être conclues ultérieurement, en particulier celles conclues sous les auspices de la Société des Nations, relativement au transit, à l'exportation ou à l'importation d'une catégorie particulière de marchandises, telles que l'opium ou autres drogues nuisibles, et les armes ou le produit de pêches, ou bien de conventions générales qui auraient pour objet de prévenir toute infraction aux droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique, ou qui auraient trait aux fausses marques, fausses indications d'origine ou autres méthodes de commerce déloyal.

### Article 31.

Le présent Statut n'impose à aucun des États contractants une obligation nouvelle, du fait des présentes stipulations, de faciliter

forbidden, or of goods of a kind of which the importation is prohibited, either on grounds of public health or security or as a precaution against diseases of animals or plants. As regards traffic other than traffic in transit, no Contracting State shall be bound by this Statute to ensure the transport of passengers whose admission to its territory is prohibited, or of goods of which the import or export is prohibited by its national laws.

Each Contracting State shall be entitled to take the necessary precautionary measures in respect of the transport of dangerous goods or goods of a similar character, it being understood that such measures must not result in any discrimination contrary to the principles of the present Statute, and also to enforce general police measures, including police measures in connection with emigration traffic.

Nothing in this Statute shall affect the measures which one of the Contracting States is or may feel called upon to take in pursuance of general international conventions to which it is a party, or which may be concluded hereafter, particularly conventions concluded under the auspices of the League of Nations, relating to the transit, export or import of particular kinds of articles such as opium or other dangerous drugs, arms, or the produce of fisheries, or in pursuance of general conventions intended to prevent any infringement of industrial, literary or artistic property, or relating to false marks, false indications of origin or other methods of unfair competition.

### Article 31.

The provisions of this Statute do not of themselves impose on any Contracting State any new obligation to facilitate the transport of

przewozu obywateli Państwa, nie uczestniczącego w umowie, lub ich bagażu, ani też przewozu towarów, wagonów osobowych lub towarowych, pochodzących z Państwa, lub przeznaczonych do Państwa, nie należącego do umowy.

### Artykuł 32.

Statut niniejszy nie określa praw i obowiązków państw wojujących i neutralnych w czasie wojny. Pozostanie on jednak w mocy w czasie wojny, w granicach, dających się pogodzić z temi prawami i obowiązkami.

### Artykuł 33.

Statut niniejszy nie wymaga by najmniej cofnięcia ułatwień większych od tych, które wynikają z jego postanowień, a przyznanych w warunkach, zgodnych z jego zasadami, w kolejowej komunikacji międzynarodowej. Nie zawiera on również zakazu udzielania na przyszłość podobnych ułatwień.

### Artykuł 34.

Stosownie do artykułu 23 Paktu Ligi Narodów, każde z Układających się Państw, które przeciwstosowaniu jakiegokolwiek z postanowień niniejszego Statutu na całym swem terytorium, lub na jednej jego części, będzie mogło przytoczyć uzasadniony motyw ciężkiego stanu gospodarczego, wynikającego ze zniszczenia kraju w czasie wojny 1914 — 1918 r., będzie uważane za zwolnione na pewien czas od obowiązków, wynikających ze stosowania tego postanowienia, przyczem rozumie się, że zasady niniejszego Statutu winny być utrzymane w zakresie, jaki tylko będzie możliwy.

### Artykuł 35.

W razie wyniknięcia sporu między dwoma lub kilku Układającymi się Państwami co do interpretacji lub zastosowania niniejszego Statutu i jeżeli spór ten nie może być załatwiony między stronami bądź bezpośrednio, bądź innym polubownym sposobem, to strony te przed przystąpieniem do procedury rozejmowej lub wystąpieniem na drogę sądową, mogą spór oddać

le transport des ressortissants d'un État non contractant ou de leurs bagages, ni de marchandises, voitures, wagons, ayant pour État de provenance ou de destination un État non contractant.

### Article 32.

Le présent Statut ne fixe pas les droits et les devoirs des belligérants et des neutres en temps de guerre. Néanmoins, il subsistera en temps de guerre dans la mesure compatible avec ces droits et ces devoirs.

### Article 33.

Le présent Statut ne comporte aucunement le retrait de facilités plus grandes que celles résultant de ces dispositions et qui auraient été accordés dans des conditions compatibles avec ses principes au trafic international par voie ferrée. Il ne comporte pas davantage l'interdiction d'en accorder, à l'avenir, de semblables.

### Article 34.

Conformément à l'article 23, e) du Pacte de la Société des Nations, tout État contractant qui pourra invoquer valablement contre l'application de l'une quelconque des dispositions du présent Statut sur tout ou partie de son territoire, une situation économique grave, résultant de dévastations commises sur son sol pendant la guerre de 1914 — 1918, sera considéré comme dispensé temporairement des obligations résultant de l'application de ladite disposition, étant entendu que les principes du présent Statut devront être observés dans toute la mesure possible.

### Article 35.

Si un différend surgit entre deux ou plusieurs États contractants au sujet de l'interprétation ou de l'application du présent Statut et si ce différend ne peut être réglé, soit directement entre les parties, soit par la voie de tout autre moyen de règlement amiable, les parties au différend pourront, avant de recourir à toute procédure de l'arbitrage ou à un règle-

nationals of a non-contracting State, or their baggage, or of goods, carriages, or wagons coming from or destined to a non-contracting State.

### Article 32.

This Statute does not prescribe the rights and duties of belligerents and neutrals in time of war. The Statute shall, however, continue in force in time of war so far as such rights and duties permit.

### Article 33.

This Statute does not entail in any way the withdrawal of facilities which are greater than those provided for in the Statute and which have been granted to international traffic by rail under conditions consistent with its principles. This Statute also entails no prohibition of such grant of greater facilities in the future.

### Article 34.

In conformity with Article 23 (e) of the Covenant of the League of Nations, any Contracting State which can establish a good case against the application of any provision of this Statute, in part or all of its territory, on the ground of the grave economic situation arising out of the acts of devastation perpetrated on its soil during the war 1914 — 1918, shall be deemed to be relieved temporarily of the obligations arising from the application of such provision, it being understood that the principles of this Statute must be observed to the utmost possible extent.

### Article 35.

Should a dispute arise between two or more Contracting States as to the interpretation or the application of the present Statute, and should it prove impossible to settle such dispute either directly between the Parties or by any other method of amicable settlement, the Party to the dispute may, before resorting to any procedure of arbitration or to a judicial settle-

dla wydania opinji, ustanionemu przez Ligę Narodów organowi, stanowiącemu organ doradczy i techniczny jej Członków, w sprawach komunikacji i tranzytu. W nagłych wypadkach opinia tymczasowa może zalecić wszelkiego rodzaju środek przejściowy, zmierzający w szczególności do przywrócenia komunikacji międzynarodowej ułatwień, z jakich korzystała przed czynem lub faktem, który był pododem sporu.

Jeżeli spór nie może być załatwiony w jednej z procedur, wskazanych w powyższym ustępie, układające się Państwa oddadzą go do rozstrzygnięcia sądowi rozjemczemu, o ile nie postanowili lub nie postanowią, opierając się na zawartej między sobą umowie, wniesć go do Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej.

#### Artykuł 36.

Jeżeli sprawę wniesiono do Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej, orzeczenie podlega warunkom, określonym w artykule 27 Statutu rzeczonego Trybunału.

W razie zastosowania sądu rozjemczego i, o ile strony nie postanowią inaczej, każda strona wyznaczy rozjemcę, trzeci zaś członek sądu rozjemczego będzie wybrany przez rozjemców, albo też, o ile ci ostatni nie mogą się porozumieć, mianowany przez Radę Ligi Narodów z listy asesorów do spraw komunikacyjnych i tranzytowych, wspomnianych w artykule 27 Statutu Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej; w tym ostatnim wypadku trzeci członek będzie wybierany stosownie do postanowień przedostatniego ustępu artykułu 4 i pierwszego ustępu artykułu 5 Paktu Ligi.

Sąd rozjemczy będzie orzekał na zasadzie kompromisu, osiągniętego za zgodą obu stron. Jeżeli nie będą mogły strony dojść do porozumienia, sąd rozjemczy, orzekając jednogłośnie, ustali kompromis po zbadaniu pretensji roszczonych przez strony w razie nieosiągnięcia jednomysłności orzeka Rada Ligi na warunkach, przewidzianych w ustępie poprzedzającym. Jeżeli procedury nie ustalono w drodze

ment judiciaire, soumettre le différend, pour avis consultatif, à l'organe qui se trouverait institué par la Société des Nations comme organe consultatif et technique des Membres de la Société, en ce qui concerne les communications et le transit. En cas d'urgence, un avis provisoire pourra recommander toute mesure provisionnelle destinée notamment à rendre au trafic international les facilités dont il jouissait avant l'acte ou le fait ayant donné lieu au différend.

Si le différend ne peut être réglé par l'une des procédures indiquées dans le paragraphe précédent, les États contractants soumettront leur litige à un arbitrage, à moins qu'ils n'aient décidé ou ne décident, en vertu d'un accord entre les parties, de le porter devant la Cour permanente de Justice internationale.

#### Article 36.

Si l'affaire est soumise à la Cour permanente de Justice internationale, il sera statué dans les conditions déterminées par l'article 27 du Statut de ladite Cour.

En cas d'arbitrage, et à moins que les parties n'en décident autrement, chaque partie désignera un arbitre et le troisième membre du Tribunal arbitral sera choisi par les arbitres, ou, si ces derniers ne peuvent s'entendre, sera nommé par le Conseil de la Société des Nations sur la liste des assesseurs pour les affaires de communications et de transit mentionnées à l'article 27 du Statut de la Cour permanente de Justice internationale; dans ce dernier cas, le troisième membre sera choisi conformément aux dispositions de l'avant-dernier alinéa de l'article 4 et du premier alinéa de l'article 5 du Pacte de la Société.

Le Tribunal arbitral jugera sur la base du compromis arrêté d'un commun accord par les parties. Si les parties n'ont pu se mettre d'accord, le tribunal arbitral, statuant à l'unanimité, établira le compromis après examen des préentions formulées par les parties; au cas où l'unanimité ne serait pas obtenue, il sera statué par le Conseil de la Société, dans les conditions prévues au paragraphe précédent.

ment, submit the dispute for an advisory opinion to the body established by the League of Nations as the advisory and technical organisation of Members of the League for matters of communications and transit. In urgent cases, a preliminary opinion may be given recommending temporary measures, including measures to restore the facilities for international traffic which existed before the act or occurrence which gave rise to the dispute.

Should it prove impossible to settle the dispute by any of the methods of procedure enumerated in the preceding paragraph, the Contracting States shall submit their dispute to arbitration unless they have decided, or shall decide, under an agreement between them, to bring it before the Permanent Court of International Justice.

#### Article 36.

If the case is submitted to the Permanent Court of International Justice, it shall be heard and determined under the conditions laid down in Article 27 of Statute of the Court.

If arbitration is resorted to, and unless the Parties decide otherwise, each Party shall appoint an arbitrator, and a third member of the arbitral tribunal shall be elected by the arbitrators, or, in case the latter are unable to agree, shall be selected by the Council of the League of Nations from the list of assessors for communications and transit cases mentioned in Article 27 of the Statute of the Permanent Court of International Justice; in such latter case the third arbitrator shall be selected in accordance with the provisions of the penultimate paragraph of Article 4 and the first paragraph of Article 5 of the Covenant of the League.

The arbitral tribunal shall judge the case on the basis of the terms of reference mutually agreed upon between the Parties. If the Parties have failed to reach an agreement, the arbitral tribunal acting unanimously shall itself draw up terms of reference after considering the claims formulated by the Parties; if unanimity cannot be obtained, the Council of the League of Nations shall decide the

kompromisu, ustala ją sam sąd rojemczy.

W toku procedury rojemczej, o ile kompromis nie stanowi inaczej, strony zobowiązują się wność do Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej wszelkie kwestje z zakresu prawa międzynarodowego oraz interpretacji prawnej Statutu, co do których sąd rojemczy na żądanie jednej ze stron uzna, że załatwienie sporu wymaga ich poprzedniego rozstrzygnięcia.

### Artykuł 37.

Układające się Państwa będą ułatwiały zawieranie szczegółowych konwencji, celem umożliwienia wykonania postanowień niniejszego Statutu, o ile istniejące umowy nie będą wystarczające pod tym względem.

### Artykuł 38.

Postanowienia niniejszego Statutu będą mogły być rozciągnięte w drodze osobnych konwencji na przedsiębiorstwa, podejmujące się przewozu jakimi bądź innymi środkami lokomocji, niż koleją żelazną, zwłaszcza, gdy przedsiębiorstwa występują celem uzupełnienia przewozu koleją żelazną.

Przedsiębiorstwa takie podlegają wówczas wszystkim obowiązkom, oraz korzystają ze wszystkich praw, jakie nakłada na koleje żelazne, lub im przynajmniej Statut niewiejszy.

Jednakże w osobnych konwencjach, przewidzianych w ustępie pierwszym, mogą być czynione wszelkie odchylenia od niniejszego Statutu, które mogą wyniknąć z odmiennego sposobu przewozu. W szczególności, o ile chodzi o umowy, mające zastosowanie do przewozów międzynarodowych, dokonywanych koleją żelazną oraz drogą morską, odchylenia te będą mogły przewidywać stosowanie prawa morskiego do przewozu morzem.

### Artykuł 39.

W razie niestosowania osobnych konwencji, przewidzianych

Si le compromis ne fixe pas la procédure, le tribunal arbitral la fixera lui-même.

Au cours de la procédure d'arbitrage et à moins de dispositions contraires dans le compromis, les parties s'engagent à porter devant la Cour permanente de Justice internationale toute question de droit international ou tout point d'interprétation juridique du Statut, dont le Tribunal arbitral, sur demande d'une des parties, estimera que le règlement du différend exige la solution préalable.

### Article 37.

Les États contractants faciliteront l'établissement de conventions particulières en vue de permettre l'exécution des dispositions du présent Statut, lorsque les conventions existantes ne seront pas suffisantes à cet effet.

### Article 38.

Les dispositions du présent Statut pourront être étendues, par le moyen de conventions particulières, à des entreprises de transport par une voie quelconque autre que la voie ferrée, notamment en tant que ces entreprises interviennent pour compléter un transport par chemin de fer.

Ces entreprises sont alors soumises à toutes les obligations imposées et investies de tous les droits reconnus au chemin de fer par le présent Statut.

Toutefois, les conventions particulières prévues au premier alinéa pourront admettre toutes dérogations au présent Statut qui pourront résulter des modalités différentes de transport. En particulier, en ce qui concerne le contrat applicable à un transport international empruntant la voie ferrée et la voie maritime, ces dérogations pourront prévoir l'application du droit maritime au parcours par mer.

### Article 39.

À défaut de l'application des conventions particulières prévues

terms of reference under the conditions laid down in the preceding paragraph. If the procedure is not determined by the terms of reference, it shall be settled by the arbitral tribunal.

During the course of the arbitration the Parties, in the absence of any contrary provision in the terms of reference, are bound to submit to the Permanent Court of International Justice any question of international law or question as to the legal meaning of this Statute the solution of which the arbitral tribunal, at the request of one of the Parties, pronounces to be a necessary preliminary to the settlement of the dispute.

### Article 37.

The Contracting States shall facilitate the conclusion of special agreements for the purpose of putting the provisions of the present Statute into force in cases where existing agreements are not adequate for this purpose.

### Article 38.

The provisions of this present Statute may be extended by special conventions to transport undertakings operating means of transport other than railways, particularly where such undertakings are ancillary to railway transport.

Such undertakings shall thereupon be subject to all the obligations imposed and shall be entitled to all the rights conferred upon railways by the present Statute.

Nevertheless, the special conventions referred to in paragraph 1 may allow of any exceptions to the present Statute which may be necessary owing to the difference in the methods of transport. In particular, in the case of contracts relating to international traffic carried partly by rail and partly by sea, such exceptions may provide for the application of maritime law to the sea journey.

### Article 39.

Should special conventions as provided for in Article 38 not be

w artykule 38, w ruchu przewozowym, dokonywanym koleją żelazną oraz innymi środkami, np. drogą morską, będą czynione racjonalne ułatwienia.

#### Artykuł 40.

Układające się Państwa zobowiązują się poczynić w tych istniejących konwencjach, które nie zgadzają się z postanowieniami niniejszego Statutu, jak tylko okoliczności na to pozwolą, a przynajmniej z chwilą upływu ważności tych konwencji — wszelkie zmiany, zmierzające do ich uzgodnienia z postanowieniami Statutu, o ile na to pozwolą warunki geograficzne, ekonomiczne lub techniczne krajów lub obszarów, które są przedmiotem tych konwencji.

#### Artykuł 41.

Nie uchybiając stosowaniu artykułu 24 Paktu Ligi Narodów, wszystkie urzędy lub biura, które są lub mają być utworzone na mocy konwencji międzynarodowych, celem ułatwienia między Państwami regulowania spraw, dotyczących przewozu kolejami żelaznymi, będą uważane za działające w tym samym duchu, co i organa Ligi Narodów i uzupełniające niejako ich działalność, w swej własnej dziedzinie, celem wykonania Statutu niniejszego; wskutek tego wszelkie pozytyczne wiadomości, dotyczące spełnianego zadania współpracy międzynarodowej, będą wymieniane pomiędzy nimi, a właściwemi organami Ligi.

#### Artykuł 42.

Układające się Państwa podejmą wszelkie niezbędne środki, aby Lider Narodów komunikowane były wszelkie wiadomości, któreby pozwoliły organom Ligi na spełnienie zadań ciażących na nich, a mających na celu stosowanie niniejszej Konwencji.

#### Artykuł 43.

Rozumie się, że Statut niniejszy nie powinien być interpretowany,

à l'article 38, il sera donné des facilités raisonnables au mouvement des courants de transport empruntant la voie ferrée et une voie différente, telle que la voie de mer.

#### Article 40.

Les États contractants s'engagent à apporter à celles des conventions existantes qui contreviennent aux dispositions du présent Statut, dès que les circonstances le rendront possible et, tout au moins, au moment de l'expiration de ces conventions, toutes modifications destinées à les mettre en harmonie avec elles, qui permettraient les conditions géographiques, économiques ou techniques des pays ou régions qui sont l'objet de ces conventions.

#### Articles 41.

Sans préjudice de l'application de l'article 24 du Pacte de la Société des Nations, tous offices ou bureaux, créés ou devant être créés en vertu de conventions internationales, dont l'objet est ou serait de faciliter le règlement entre États de questions relatives aux transports par voies ferrées, seront considérés comme procédant du même esprit que les organes de la Société des Nations et comme prolongeant dans leur domaine propre, en vue de l'exécution de la présente Convention, l'action des organes de la Société, et, en conséquence, échangeront avec les services compétents de la Société tous renseignements utiles concernant l'exercice de leur mission de coopération internationale.

#### Article 42.

Les États contractants prendront toutes mesures nécessaires pour que soient communiqués à la Société des Nations toutes informations de nature à permettre aux organismes de la Société l'exercice des tâches qui leur incombent en vue de l'application de la présente Convention.

#### Article 43.

Il est entendu que le présent Statut ne doit pas être interprété

applicable, reasonable facilities shall be afforded for the movement of traffic by rail and a different means of transport, such as transport by sea.

#### Article 40.

The Contracting States undertake to introduce into those existing conventions which contravene the provisions of this Statute, so soon as circumstances permit and in any case on the expiry of such conventions, the modifications required to bring them into harmony with such provisions, so far as the geographical, economic or technical circumstances of the countries or areas concerned allow.

#### Article 41.

Without prejudice to the application of Article 24 of the Covenant of the League of Nations, all offices or bureaux which have been, or may be, set up by international conventions to facilitate the settlement between States of questions concerning transport by rail shall be regarded as animated by the same spirit as the organisations of the League of Nations, and — for the purposes of the execution of the present Statute — as extending, within their particular sphere, the action of these organisations; they will therefore exchange with the competent organisations of the League all relevant information concerning the fulfilment of their function of international co-operation.

#### Article 42.

The Contracting States shall take all necessary steps to communicate to the League of Nations all information likely to assist the organisations of the League in carrying out the tasks which fall to them with a view to the application of the present Convention.

#### Article 43.

It is understood that this Statute must not be interpreted as re-

jako regulujący w jakikolwiek sposób wzajemne prawa i obowiązki terytoriów, będących częścią lub znajdujących się pod opieką jednego i tego samego Państwa suwerennego, bez względu na to, czy te terytoria, oddzielnie wzięte, są lub nie są Ukladającymi się Państwami.

#### Artykuł 44.

Żaden z poprzedzających artykułów nie może być interpretowany, jako naruszający w czymkolwiek bądź prawa i obowiązki Ukladającego się Państwa, jako Członka Ligi Narodów.

#### PROTOKÓŁ PODPISANIA KONWENCJI O MIEDZYNARODOWYM USTROJU KOLEI ŻELAZNYCH.

W chwili podpisania Konwencji o międzynarodowym ustroju kolei żelaznych, zawartej w dniu dzisiejszym, niżej podpisani, należąc upoważnieni, zgodzili się na to, co następuje:

1. Rozumie się, że odmienne traktowanie bander, oparte wyłącznie na rodzaju bandery, powinno być uważane jako rozróżnianie o charakterze nieżyczliwym, w znaczeniu artykułów 4 i 20 Statutu o międzynarodowym ustroju kolei żelaznych.

2. W razie, gdyby które z Państw lub terytoriów, do których nie stosuje się Konwencji, posiadało jednakową banderę lub było jednakowej narodowości z Ukladającym się Państwem, Państwo to, lub terytorium nie będzie mogło korzystać z żadnego prawa, zapewnionego niniejszym Statutem, banderom lub obywatelom Ukladających się Państw.

Protokół niniejszy będzie posiadał taką samą moc, znaczenie i termin ważności, co i Statut, zawarty w dniu dzisiejszym, i winien być uważany za jego część nieodłączną.

Działo się w Genewie, dziewiątego grudnia tysiąc dziewięćset dwudziestego trzeciego roku.

NIEMCY

Seeliger  
P. Wolf

comme réglant en quoi que ce soit les droits et obligations *inter se* de territoires faisant partie ou placés sous la protection d'un même État souverain, que ces territoires pris individuellement soient ou non États contractants.

#### Article 44.

Rien dans les précédents articles ne pourra être interprété comme affectant en quoi que ce soit les droits ou obligations de tout État contractant en tant que Membre de la Société des Nations.

#### PROTOCOLE DE SIGNATURE DE LA CONVENTION SUR LE RÉGIME INTERNATIONAL DES VOIES FERRÉES.

Au moment de procéder à la signature de la Convention sur le régime international des voies ferrées, conclue à la date de ce jour, les soussignés, dûment autorisés, sont convenus de ce qui suit:

1. Il est entendu que toute différence de traitement entre pavillons, fondée exclusivement sur la considération du pavillon, doit être considérée comme discrimination de caractère malveillant au sens des articles 4 et 20 du Statut sur le régime international des voies ferrées.

2. Dans le cas où un État ou territoire auquel la Convention ne s'applique pas aurait même pavillon ou même nationalité qu'un État contractant, cet État ou ce territoire ne pourra se prévaloir d'aucun droit assuré par le présent Statut au pavillon ou aux nationaux des États contractants.

Le présent Protocole aura les mêmes force, valeur et durée que le Statut conclu à la date de ce jour et dont il doit être considéré comme faisant partie intégrante.

FAIT à Genève, le neuf décembre mil neuf cent vingt-trois.

ALLEMAGNE

Seeliger  
P. Wolf

gulating in any way rights and obligations *inter se* of territories forming part of or placed under the protection of the same sovereign State, whether or not these territories are individually Contracting States.

#### Article 44.

Nothing in the preceding Articles is to be construed as affecting in any way the rights or duties of a Contracting State as Member of the League of Nations.

#### PROTOCOL OF SIGNATURE TO THE CONVENTION ON THE INTERNATIONAL REGIME OF RAILWAYS.

At the moment of signing the Convention of today's date relating to the International Regime of Railways, the undersigned, duly authorised, have agreed as follows:

1. It is understood that any differential treatment of flags based solely on the consideration of the flag should be considered as discrimination of an unfair nature in the sense of Articles 4 and 20 of the Statute on the International Regime of Railways.

2. In the event of the flag or nationality of a Contracting State being identical with the flag or nationality of a State or territory which is outside the Convention, no claim can be advanced on behalf of the latter State or territory to participate in the benefits assured by this Statute to the flag or nationals of Contracting States.

The present Protocol will have the same force effect and duration as the Statute of to-day's date, of which it is to be considered as an integral part.

DONE at Geneva, the ninth day of December one thousand nine hundred and twenty-three.

GERMANY

Seeliger  
P. Wolf

AUSTRJA	AUTRICHE	AUSTRIA
<i>Emeryk Pflügl</i>	<i>Emerich Pflügl</i>	<i>Emerich Pflügl</i>
BELGJA	BELGIQUE	BELGIUM
<i>Ksawery Neujean</i>	<i>Xavier Neujean</i>	<i>Xavier Neujean</i>
BRAZYLJA	BRÉSIL	BRAZIL
<i>E. Leitão de Carvalho</i>	<i>E. Leitão de Carvalho</i>	<i>E. Leitão de Carvalho</i>
<i>E. Montarroyos</i>	<i>E. Montarroyos</i>	<i>E. Montarroyos</i>
IMPERJUM BRYTYJSKIE	EMPIRE BRITANNIQUE	BRITISH EMPIRE
<i>H. Llewellyn Smith</i>	<i>H. Llewellyn Smith</i>	<i>H. Llewellyn Smith</i>
NOWA-ZELANDJA	NOUVELLE-ZÉLANDE	NEW ZEALAND
<i>J. Allen</i>	<i>J. Allen</i>	<i>J. Allen</i>
INDJE	INDE	INDIA
<i>Hardinge of Penshurst</i>	<i>Hardinge of Penshurst</i>	<i>Hardinge of Penshurst</i>
BUŁGARJA	BULGARIE	BULGARIA
<i>D. Mikoff</i>	<i>D. Mikoff</i>	<i>D. Mikoff</i>
CHILI	CHILI	CHILE
<i>Franciszek Rivas Vicuña</i>	<i>Francisco Rivas Vicuña</i>	<i>Francisco Rivas Vicuña</i>
DANJA	DANEMARK	DENMARK
<i>A. Holck-Colding</i>	<i>A. Holck-Colding</i>	<i>A. Holck-Colding</i>
WOLNE MIASTO GDANSK	VILLE LIBRE DE DANTZIG	FREE CITY OF DANZIG
<i>Bohdan Winiarski</i>	<i>Bohdan Winiarski</i>	<i>Bohdan Winiarski</i>
HISZPANJA	ESPAGNE	SPAIN
<i>Gmo. Brockmann</i>	<i>Gmo. Brockmann</i>	<i>Gmo. Brockmann</i>
ESTONJA	ESTONIE	ESTONIA
<i>C. R. Pusta</i>	<i>C. R. Pusta</i>	<i>C. R. Pusta</i>
FINLANDJA	FINLANDE	FINLAND
<i>Urho Toivola</i>	<i>Urho Toivola</i>	<i>Urho Toivola</i>
FRANCJA	FRANCE	FRANCE
<i>Maurycy Sibille</i>	<i>Maurice Sibille</i>	<i>Maurice Sibille</i>
Z zastrzeżeniem, przewidzianem w art. 9 niniejszej Konwencji, że postanowienia jej nie obowiązują wszystkich Protektoratów, Kolonij, Posiadłości lub Terytorjów zamorskich, podległych suwerenności lub władzy Republiki Francuskiej:	Sous la réserve prévue à l'article 9 de la présente Convention que ses dispositions n'engagent pas l'ensemble des Protectorats, Colonies, Possessions ou Territoires d'outre-mer soumis à la Souveraineté de la République Française ou à son autorité.	
GRECJA	GRÈCE	GREECE
<i>A. Politis</i>	<i>A. Politis</i>	<i>A. Politis</i>
<i>D. G. Phocas</i>	<i>D. G. Phocas</i>	<i>D. G. Phocas</i>

WĘGRY	HONGRIE	HUNGARY
Walter	Walter	Walter
WŁOCHY	ITALIE	ITALY
Pawel Bignami	Paolo Bignami	Paolo Bignami
JAPONIA	JAPON	JAPAN
S. Okuyama	S. Okuyama	S. Okuyama
ŁOTWA	LETTONIE	LATVIA
Dr. M. Walters	Dr. M. Walters	Dr. M. Walters
LITWA	LITHUANIE	LITHUANIA
Dobkevicius	Dobkevicius	Dobkevicius
NORWEGJA	NORVÈGE	NORWAY
Gebryel Smith	Gabriel Smith	Gabriel Smith
HOLANDJA	PAYS-BAS	NETHERLANDS
v. Eysinga,	v. Eysinga,	v. Eysinga,
Z wyjątkiem terytoriów zamorskich, Indyj Holenderskich, Suriname i Curaçao.	à l'exception des territoires d'outre-mer, Indes, Néerlandaises, Suriname et Curaçao.	
POLSKA	POLOGNE	POLAND
Bohdan Winiarski	Bohdan Winiarski	Bohdan Winiarski
PORTUGALJA	PORTUGAL	PORTUGAL
A. M. Bartolomeu Ferreira	A. M. Bartholomeu Ferreira	A. M. Bartholomeu Ferreira
RUMUNJA	ROUMANIE	ROUMANIA
G. Popesco	G. Popesco	G. Popesco
SALWADOR	SALVADOR	SALVDOR
J. Gustaw Guerrero	J. Gustavo Guerrero	J. Gustavo Guerrero
KRÓlestwo SERBÓW, CHORWATÓW I SŁOWIĘNCÓW	ROYAUME DES SERBES, CROATES ET SLOVÈNES	KINGDOM OF THE SERBS, CROATS AND SLOVENES
B. Voukovitch	B. Voukovitch	B. Voukovitch
SIAM	SIAM	SIAM
Phya Sanpakitch Preecha	Phya Sanpakitch Preecha	Phya Sanpakitch Preecha
SZWECJA	SUÈDE	SWEDEN
Alströmer	Alströmer	Alströmer
SZWAJCARJA	SUISSE	SWITZERLAND
Herold	Herold	Herold

## CZECHOSŁOWACJA

*Dr. Robert Flieder*  
*Dr. Zádník*

## URUGWAY

*B. Fernandez y Medina*

## TCHÉCOSLOVAQUIE

*Dr. Robert Flieder*  
*Dr. Zádník*

## URUGUAY

*B. Fernandez y Medina*

## CZECHOSLOVAKIA

*Dr. Robert Flieder*  
*Dr. Zádník*

## URUGUAY

*B. Fernandez y Medina*

Zaznajomiwszy się z treścią powyższej Konwencji, Statutu i protokołu, uznaliśmy je i uznamy w imieniu Polski i za Wolne Miasto Gdańsk za słuszne zarówno w całości, jak i każde z zawartych w nich postanowień, oświadczamy, że są przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone i przyrzekamy, że będą niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego wydaliśmy akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dn. 24 listopada 1927 r.

(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta  
Rzeczypospolitej

Prezes Rady  
Ministrów:

(—) *J. Piłsudski*

Minister Spraw  
Zagranicznych:

(—) *August Zaleski*

L. S.

L. S.

## URUGUAY

*B. Fernandez y Medina*

Après avoir vu et examiné lesdits Convention, Statut et Protocole, Nous les avons approuvés et approuvons au Nom de la République de Pologne et pour la Ville Libre de Dantzig en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues; déclarons que ces Convention, Statut et Protocole sont acceptés, ratifiés et confirmés et promettons qu'ils seront inviolablement observés.

En Foi de Quoi, Nous avons donné les présentes, revêtues du Sceau de la République.

A Varsovie, le 24 novembre 1927,

(—) *I. Mościcki*

Par le Président de la République

Le Président du Conseil des Ministres:

(—) *J. Piłsudski*

Le Ministre des Affaires Étrangères:

(—) *August Zaleski*